

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců Mgr. Jana Kašpara a Mgr. Kamila Tojnera v právní věci žalobce: **AGICOA Europe**, se sídlem 25-27 Zone Industrielle de Kehlen, 8287 Luxembourg, proti žalovanému: **Ministerstvo kultury**, Maltézské náměstí 471/1, Praha 1-Malá Strana, za účasti: **1) DILIA**, divadelní, literární, audiovizuální agentura o.s., (IČ:65401875), občanské sdružení se sídlem Krátkého 1, Praha 9, zastoupená JUDr. Františkem Vyskočilem Ph.D., advokátem, se sídlem AK Vyskočil, Krošlák a spol., Voršilská 10, Praha 1, **2) INTERGRAM**, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů,o.s., (IČ:00537772), se sídlem Na Poříčí 27, Praha 1, **3) Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, o.s. (OSA)**, (IČ: 63839997), se sídlem Čs. armády 20, Praha 6, **4) OOA-S**, Ochranná organizace autorská-Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, o.s. (IČ:60166916), se sídlem Žitná 1575/49, Praha 1, zastoupená JUDr. Martinem Piškulou, advokátem se sídlem Neumannova 1476/5, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí ministra kultury ze dne 7.12.2009, č. MK 10817/2009 OLP,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí ministra kultury ze dne 7.12.2009 č. MK 10817/2009 OPL a rozhodnutí Ministerstva kultury ze dne 14.8.2009 č.j. MK 5299/2009 OAP se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 32.100,- Kč a 1.537,64CHF, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Žalobou se žalobce AGICOA Europe, Sdružení pro kolektivní správu audiovizuálních děl v Evropě, neziskové sdružení, zapsané do lucemburského obchodního rejstříku a rejstříku

společností pod č. F 7.645, domáhá zrušení rozhodnutí ministra kultury ze dne 7.12.2009, č. MK 10817/2009 OPL, kterým byl zamítnut rozklad žalobce a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva kultury ze dne 14.8.2009 č.j. MK 5299/2009 OAP, sp.zn.: MK –S 400/2009 OAP.

Tímto rozhodnutím byla podle § 98 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 31.12.2009 (dále jen „autorský zákon“) zamítnuta žádost žalobce o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy v České republice, podaná dne 18.5.2009, stručně shrnuto z důvodu, že předmětná práva jsou již v ČR zastupována kolektivními správci (DILIA, INTERGRAM, OSA, OOA-S, nyní osobami zúčastněnými na řízení, a dále OAZA) a není dle § 98 odst. 6 písm.c) autorského zákona možno udělit oprávnění ke kolektivní správě týchž práv v ČR jinému subjektu, neboť právní úprava v ČR stojí na monopolu jednoho kolektivního správce pro určitý typ práv. Rozhodnutí ministerstva konstatovalo, že žalobce splnil náležitosti podání žádosti o oprávnění k výkonu kolektivní správy podle § 98 odst. 2 a 3 autorského zákona; podle § 98 odst. 6 písm. c) autorského zákona je však další nezbytnou podmínkou skutečnost, že pro výkon téhož práva ve vztahu k témuž předmětu ochrany a pokud jde o díla pro výkon téhož práva k témuž druhu díla nemá oprávnění již jiná osoba. Oprávnění, které požaduje žadatel (žalobce), byla již dříve v požadovaném rozsahu právoplatně udělena občanskému sdružení INTERGRAM a částečně také občanskému sdružení DILIA a vzhledem k tomu, že žalobce požádal také o oprávnění k výkonu kolektivní správy práva na užití kabelovým přenosem děl, jejichž autoři převedli práva na přenos na výrobce zvukově obrazového záznamu ze zákona či na základě presumpce nebo smluv, docházelo by k překrývání tohoto oprávnění také s oprávněními, která byla dříve udělena kolektivním správcům OOA-S a OAZA. Ministerstvo poukázalo na to, že nemůže odmítnout aplikaci tohoto ustanovení pro neslučitelnost s právem EU, jak se dovolává žalobce s tím, že by se jednalo o porušení zásady, že společnost registrovaná v jednom členském státě může vyvíjet činnost v kterémkoliv jiném státě EU. Novelou autorského zákona č. 168/2008 Sb. byla odstraněna podmínka sídla kolektivního správce na území České republiky. Jakákoliv právnická osoba se sídlem v jiném členském státě EU v České republice může požádat o oprávnění k výkonu kolektivní správy a její žádost bude posuzována stejným způsobem a podle stejných kritérií a předpisů jako žádost tuzemského žadatele, a pokud dostane oprávnění, může činnost vykonávat bez diskriminace na základě státní příslušnosti, může však požádat jen o takové právo k takovému předmětu ochrany, které dosud v České republice nespravuje žádný jiný kolektivní správce. Ministerstvo zaujalo závěr, že omezení výkonu kolektivní správy téhož práva pro tentýž předmět ochrany pouze na jednoho kolektivního správce v koncepci platného českého autorského zákona je podmínkou efektivního výkonu kolektivní správy, pokud by spravovalo stejná práva ke stejnému předmětu ochrany více kolektivních správců, nastal by stav právní nejistoty s negativními dopady na zastupované autory i uživatele děl. Situaci pak nešlo vyřešit odnětím oprávnění existujícím kolektivním správcům, když zákonné důvody pro tento postup nenastaly.

Rozhodnutí ministra kultury k námitkám žalobce uplatněným v rozkladu, mj. že Ministerstvo kultury potvrdilo, že za účelem zákonné způsobilosti vybírat odměny za přenos od uživatelů v ČR potřebuje mít žalobce oprávnění podle § 97 odst. 1 autorského zákona a že zamítnutí žádosti považuje za porušení zásady volného pohybu služeb zakotvené ve Smlouvě o založení Evropského společenství (dále jen Smlouva ES) a ministerstvo je povinno se řídit zákony a ostatními právními předpisy, jakož i mezinárodními smlouvami, které jsou součástí českého právního řádu (§ 2 zákona č. 500/2004Sb., správní řád) s odkazem na články 49 Smlouvy ES /„omezení volného pohybu služeb jsou zakázána uvnitř Společenství pro státní

příslušníky členských států, kteří podnikají v jiném státě Společenství, než se nachází příjemce služeb“/ a čl. 54 též Smlouvy / „Dokud nebudou odstraněna omezení volného pohybu služeb, uplatňuje je každý členský stát na všechny poskytovatele služeb podle čl. 49 prvního pododstavce, bez rozdílu státní příslušnosti a místa pobytu“/, kdy žalobce jako žadatel poukazoval na zásady volného pohybu služeb s tím, že sdružení, které dostalo oprávnění v jednom členském státě Evropské unie (dále též jen „EU“) je oprávněno vyvíjet činnost v jakémkoliv jiném členském státě EU a žadatel toto oprávnění získal v Lucembursku a napadeným rozhodnutím je mu v České republice znemožněno vykonávat činnost a domáhal se vyslovení k závěru, že může vykonávat kolektivní správu v České republice bez nutnosti mít oprávnění českého Ministerstva kultury anebo že se na něj nevztahuje ust. § 98 odst. 6 písm. c) autorského zákona, ministr nepřisvědčil. Poukázal na to, že žádosti nemohlo být vyhověno, neboť stejným způsobem by ministerstvo muselo rozhodnout i v případě, že by žádost ve stejném rozsahu podal subjekt se sídlem v České republice. Rozhodnutí tak nediskriminuje žalobce na základě státní příslušnosti. Monopol kolektivní správy pro jednotlivé druhy děl v ust. § 96 odst. 6 písm. c) autorského zákona vyvolává praktická potřeba efektivního a transparentního výkonu kolektivní správy, v případě více kolektivních správců by potenciálně hrozilo, že bude jeden autor zastupován současně dvěma či více kolektivními správci pro totéž dílo. Jakákoliv právnická osoba v intencích uvedené novely se sídlem v jiném členském státě může v České republice požádat o oprávnění k výkonu kolektivní správy a její žádost bude posuzována stejným způsobem a podle stejných kritérií a předpisů jako žádost tuzemského žadatele a nelze proto autorský zákon považovat za diskriminační. Pokud jde o odvolání na články Smlouvy o založení Evropského společenství, jimiž jsou zakázána omezení volného pohybu služeb uvnitř společenství, ministr uvádí, že úpravu v českém autorském zákoně nelze považovat za omezení volného pohybu služeb. Uvedená ustanovení není možno uplatňovat jinak než požaduje čl. 54 Smlouvy ES, tedy na všechny poskytovatele služeb bez rozdílu státní příslušnosti nebo místa pobytu stejně, ani jednomu z nabízených řešení žadatelem tak není možno vyhovět. Požadavek, aby mohl vykonávat kolektivní správu bez nutnosti mít oprávnění Ministerstva kultury, nemá oporu v autorském zákoně, mimo jiné by tím byla způsobena diskriminace tuzemských subjektů oproti subjektům zahraničním.

Žaloba

Žalobce namítl, že je organizací zřízenou v souladu s lucemburským právem a má podle oprávnění vydaného Ministerstvem hospodářství Lucemburska statut organizace kolektivní správy autorských práv a práv příbuzných právu autorskému, podle čl. 3 svých stanov má zákonnou pravomoc vybírat a rozdělovat tantiémy z dalšího šíření bez teritoriálního omezení, zastupuje a chrání v rámci kolektivní správy práva producentů (výrobců) nebo distributorů audiovizuálních děl a jejich zástupců a zmocněnců a rovněž autorů audiovizuálních děl, autorů preexistentních děl a výkonných umělců, kteří převedli svá práva na producenty podle zákona, právní domněnkou či dohodou. Napadená rozhodnutí předpokládající, že jakákoliv právnická osoba se sídlem v jiném státě EU musí nejprve získat oprávnění, aby mohla působit v ČR, a nadto, že ust. § 96 odst. 6 písm. c) autorského zákona brání udělit takové oprávnění pro výkon téhož práva k témuž předmětu ochrany, pakliže již bylo dříve uděleno jinému subjektu, porušují podle žalobce (*bod IV. žaloby*):

- 1)** ustanovení evropského práva, čl. 49 odst. 1, čl. 50 odst. 1 a 2 Smlouvy o založení Evropské unie /dále též „Smlouva EU“/
- 2)** čl. 16 odst. 1 a 2 písm. b) Směrnice č. 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu (dále jen „Směrnice o službách“).

Žalobce se dovolává nadřazenosti Smlouvy EU nad českým právem s tím, že Smlouva EU je pro české orgány závazná, neboť je součástí právního řádu České republiky, a principu přímého účinku, který umožňuje dovolávat se práva Společenství bez ohledu na znění národního práva, a to s odvoláním na rozhodnutí Evropského soudního dvora v případě Van Gend & Loos z 5.2.1963.

Pokud jde o přímý účinek čl. 49 /dříve čl. 59 Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství/ a 50 Smlouvy EU /dříve čl. 60 Smlouvy EHS/ dovolává se s odkazem na rozhodnutí ESD 1974, VAN BISBERGEN závěru, že „1. První odst. čl. 59 a třetí odst. čl. 60 Smlouvy o EHS musí být interpretovány tak, že znamenají, že národní právo členského státu nemůže uložením požadavku ohledně obvyklého sídla v rámci tohoto státu odeprít osobám založeným v jiném členském státě právo poskytovat služby, nepodléhá-li poskytování služeb žádné zvláštní podmínce podle platného národního práva. 2. První odstavce čl. 59 a třetí odst. čl. 60 mají přímý účinek, a lze se jich tedy dovolávat u národních soudů, alespoň pokud se snaží odstranit jakoukoli diskriminaci vůči osobě poskytující službu z důvodů své státní příslušnosti nebo skutečnosti, že je rezidentem členského státu jiného, než ve kterém mají být jeho služby poskytovány“. Napadená rozhodnutí omezují volný pohyb služeb, neboť tvrdí, že žalobce potřebuje oprávnění v České republice, aby mohl poskytovat služby v této zemi. Žalobce se však domnívá, že oprávnění k výkonu kolektivní správy udělené v Lucembursku je dostatečné a opravňuje žalobce poskytovat jeho služby v rámci EU, včetně České republiky. Kolektivní správa práv je podle žalobce i dle čl. 50 službou poskytovanou za úplatu (provizi), jak plyne z rozsudku Evropského soudního dvora (dále též jen „ESD“ nebo „Soudní dvůr“), případ Belgický stát v. Humbel ze dne 27.9.1988, Ramstedt z 23.6.2003, jde o službu obchodní povahy /to nevylučuje, že je neziskovou organizací/ dle rozhodnutí ESD Bond van Adverteerders a spol z 26.4.1988. Došlo tak k porušení čl. 50.

Podle žalobce i Směrnice 2006/123/ES o službách je nadřazena národnímu právu (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 1359, reg. 11/2007), resp. je nutno volit výklad národního práva v souladu s ní, a nesoulad znamená splnění podmínek přímého účinku Směrnice. Směrnice je přímo použitelná; dle čl. 249 Smlouvy EHS(dříve 189) sice nemá přímou použitelnost, je závazná pro členské státy, nicméně ESD přiznal možnost se dovolávat účinků u národních států (případ Van Duyn z 4.12.1974, případ Marshall z 26.2.1986) těmi, jichž se týká, pokud vypršela lhůta k provedení směrnice a jsou-li ustanovení bezpodmínečná a jasná, jestliže ji stát včas nebo správně neimplementoval. Přímý účinek je platný pouze po uplynutí přechodného období (ESD, případ Ratti z 5.4.1979) a má vertikální povahu. Žalobce tak tvrdí, že má právo se dovolávat přímo směrnice EU před českým správním soudem, protože Směrnice o službách stanoví jasnou a přesnou povinnost členského státu, a to v čl. 16 odst. 1, jde o vertikální vztah mezi žalobcem a žalovaným a podle čl. 44 lhůta pro transpozici uplynula 28.12.2009 a Česká republika nezměnila ust. § 98 odst. 6 písm.c) autorského zákona, ustanovení Směrnice o službách nemají negativní účinek na práva třetích osob. Žalobce odkazuje na čl. 1 až 3 Směrnice o službách s tím, že služby kolektivní správy nejsou vyloučeny z účinnosti této směrnice a napadená rozhodnutí tak porušují uvedený čl. 16 odst. 1, neboť žalobce usazen v Lucembursku chce poskytovat služby kolektivní správy práv na užití kabelovým přenosem děl v České republice, nicméně rozhodnutí napadená mu v tom brání, ačkoliv ve smyslu čl. 16 odst. 1 má členský stát, v němž je služba poskytována, zajistit volný přístup k činnosti poskytování služeb a volný výkon těchto činností na svém území. Ve smyslu uvedené Směrnice fixace monopolu je (a) diskriminační, neexistují žádné skutečnosti, kterými by mohlo být toto jeho právo poskytovat služby na území ČR omezeno; (b) nezbytné omezení představuje důvody veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti, ochrany veřejného zdraví nebo ochrany životního prostředí, nebo zde není žádný důvod pro omezení takové.

Nesprávně jako důvod ochrany monopolu byl uveden tzv. veřejný zájem, přitom však žalobce odkazuje na Směrnici EU č. 93/83/ EHS o koordinaci určitých pravidel týkajících se práva autorského a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu, z níž ve smyslu čl. 9 odst. 2 plyne, že existenci více kolektivních správců práv pro tutéž kategorii práv tato předpokládá, existence několika správců tak není v rozporu s veřejným zájmem. Nositel práva se může rozhodnout, která společnost bude oprávněna spravovat jeho práva, dává tak držitelům práv právo volby a zajišťuje jejich lepší ochranu, nepodkopává tak právní jistotu. Pokud jde o princip přiměřenosti požadavků (c) mimo jiné musí být tyto vhodné pro dosažení sledovaného cíle a nepřekračovat to, co je za tím účelem nezbytné. Napadené rozhodnutí zcela vyloučilo možnost žalobce působit v České republice a překračuje to, co je dáno Směrnicí, neboť vyžaduje po žalobci, aby absolvoval úplný a formální proces autorizace, ačkoliv tímto procesem prošel v Lucembursku, navíc česká právní úprava neumožňuje odnětí oprávnění uděleného kolektivnímu správci, tento může působit stále a vylučuje jiné; uložené požadavky jsou nepřiměřené cíli (postačilo by oznámení správců z jiných zemí).

Čl. 16 odst. 2 Směrnice o službách stanoví, že nesmí být omezován volný pohyb služeb v případě poskytovatele usazeného v jiném členském státě; podle uvedeného článku je povinnost žádat o další oprávnění porušením Směrnice.

Pro případ, že by soud měl pochybnosti o správné interpretaci čl. 49 a 50 Smlouvy ES či čl. 16 odst. 1 a 2 písm.b) Směrnice o službách, navrhl žalobce, aby se soud obrátil na Evropský soudní dvůr s předběžnou otázkou podle čl. 234b) Smlouvy EU, navrhl otázky, které by mohly být soudem položeny.

Vyjádření žalovaného k žalobě

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že z iniciativy žalobce zahájená jednání v souvislosti s tímto řízením, která měla vést k mimosoudnímu řešení sporu na základě dohod s kolektivními správci, kteří disponují oprávněním k výkonu kolektivní správy, zejména společností DILIA, nevedla k dohodě (záznamy z těchto jednání z 12. 7. 2010, z 30. 7. 2010). Rozhodnutí byla vydána v souladu s platnou právní úpravou a ust. § 98 autorského zákona je plně v souladu s unijním právem a mezinárodními závazky České republiky.

Žalovaný se předně domnívá (bod III.), že v případě výkonu kolektivní správy se nejedná o ekonomickou aktivitu ve smyslu primárního práva Evropské unie (dále jen „EU“), jde o činnost neziskovou, jejímž základním cílem není generování zisku, ale ochrana práv autorů a dalších nositelů práv, obecně uznávaným úkolem kolektivní správy je též ochrana národních kulturních hodnot společnosti a podpora národního jazyka. Protože nejde o ekonomickou aktivitu, nemůže jít ani o službu ve smyslu čl. 4 odst. 1 Směrnice o službách, podle kterého se službou rozumí jakákoliv samostatná výdělečná činnost poskytovaná zpravidla za úplatu ve smyslu čl. 50 Smlouvy ES /dle Lisabonské smlouvy se čl. 50 Smlouvy ES stal čl. 57 Smlouvy o fungování Evropské unie tj. dále jen „SFEU“/, což potvrzuje i ust. § 97 odst. 3 věty druhé autorského zákona, podle něhož kolektivní správa není podnikáním a v souladu s § 100 odst. 2 věty druhé je vykonávána nevýdělečně. Nemohlo dojít k tvrzenému porušení unijního práva a žalobu má tak za nedůvodnou.

Žalovaný k tomu v poznámce poukazuje na drobnou odlišnost v pojetí „služby“ ve smyslu primárního práva EU a ve smyslu Směrnice o službách, kdy čl. 4 odst. 1 uvedené směrnice je převzat z definice uvedené v čl. 50 Smlouvy ES, která se týká svobody volného pohybu přeshraničních služeb(čl. 49 až 55 Smlouvy ES) jež se vyznačují výkonem

ekonomické aktivity, během které se dotčený subjekt zapojuje do ekonomického života v jiném členském státě jen dočasně a příležitostně, avšak v kontextu Směrnice o službách je tato definice obecně používána pro ekonomický jev, který z hlediska unijního práva zahrnuje – vedle dočasných přeshraničních služeb - i výkon ekonomické aktivity formou svobody usazení, tj. trvalého působení v jiném členském státě než je stát původu(čl. 43 až 48 Smlouvy ES).

Námítkám žalobce, že rozhodnutí porušují unijní právo z důvodu existence povolovacího režimu (bod IV.) žalovaný oponuje tím, že (1) i kdyby bylo připuštěno, že v případě kolektivní správy autorských práv jde o ekonomickou aktivitu ve smyslu unijního práva, považuje žalobu za nedůvodnou, neboť žalobce spojuje svou žalobu výlučně s porušením svobody volného pohybu přeshraničních služeb dle čl. 49 a 50 Smlouvy ES (nyní čl. 56 a 57 SFEU) a ustanoveními směrnice týkajícími se této svobody, s ohledem na faktické okolnosti případu je však nutno kvalifikovat činnost, kterou žalobce hodlá vykonávat jako výkon svobody usazování ve smyslu čl. 43 až 48 Smlouvy ES (nyní čl. 49 až 55 SFEU). Žalobce sám uvádí, že sídlí v Lucemburku a má v úmyslu kolektivně poskytovat práva uživatelům kabelového přenosu v České republice a platit odměny držitelům práv se sídlem v České republice, kteří by mohli mít nárok na odměnu od žalobce za užití kabelovým přenosem jejich děl v České republice. Žalovaný má proto za to, že cílem žalobce je nepřetržitý výkon činností kolektivního správce v České republice, neboť s ohledem na klientelu (nositele práv), která se skládá výlučně z českých subjektů, jejichž díla jsou šířena v České republice, nebude jeho činnost vykonávána dočasně a příležitostně (rozsudek ESD C-215/01), jak vyžaduje svoboda volného pohybu přeshraničních služeb dle čl. 49 a 50 Smlouvy ES. Žalobce tím způsobem splní podmínky usazování (rozsudek ESD C-55/94). I kdyby bylo možno činnost žalobce vykonávat bez fyzické přítomnosti na území České republiky a mohlo tedy jít o přeshraniční službu (bod 27 rozsudku C- 215/01), je žalovaný názoru, že přinejmenším dočasná fyzická přítomnost žalobce nebo jeho zástupců v ČR je v dané situaci zcela nezbytná za účelem řádného výkonu činnosti kolektivního správce (povinnosti vyplývající z ust. § 100 autorského zákona, zejm. písm.h),i)a j).)

V případě výkonu svobody usazování je na rozdíl od výkonu svobody poskytování přeshraničních služeb a priori možné požadovat od žalobce splnění stejných podmínek, jaké právní řád České republiky stanoví pro výkon dané činnosti pro subjekty se sídlem v České republice (čl. 43 odst. 2 Smlouvy ES, nyní čl. 49 SFEU) tj. vyžadovat od žalobce povolení k výkonu činnosti oprávnění k výkonu kolektivní správy ve smyslu § 98 autorského zákona. Ohledně svobody usazování judikatura Soudního dvora přešla z původního konceptu rovného zacházení (Komise proti Belgii 221/85) ke konceptu zákazu nepřiměřených omezení (C-55/94 Gebhard), přiměřenost je zkoumána ve vztahu ke schopnosti chránit sledovaný veřejný zájem a v případě požadavku povolení u trvalého usazení na území republiky při výkonu kolektivní správy jednoznačně dána. Účelem povolovacího řízení je totiž prověřit způsobilost k výkonu činnosti žadatele a zajistit zákonem stanovený dohled dle § 103 autorského zákona nad činností kolektivních správců působících v nepřetržité formě na území republiky. V souladu s judikaturou Soudního dvora pak nesmí být požadavky na usazení uplatňovány diskriminačním způsobem (rozs.C- 250/95), tato podmínka je i v případě právní úpravy České republiky splněna.

Vzhledem k tomu, že žalobce explicitně uvádí (vycházeje z mylného názoru), že jde o poskytování přeshraničních služeb a napadená rozhodnutí jsou nezákonná, neboť žalobce nepotřebuje pro výkon dotčené činnosti povolení, avšak, jak bylo vyloženo výše, žádal de facto výkon svého práva na usazení v České republice, které české orgány podmiňují získáním povolení, je třeba žalobu zamítnout jako nedůvodnou.

I kdyby (2) soud dospěl k závěru, že se jedná o službu ve smyslu čl. 56 a 57 SFEU, nelze podle žalovaného použít uvedenou Směrnici o službách v plném rozsahu. Čl. 17 odst. 11 stanoví výjimku z užití čl. 16 (který ukládá členským státům povinnost respektovat právo poskytovatelů poskytovat služby v jiném členském státě, než je stát, v němž jsou usazeni a stanoví zásady, které musí být při tomto respektovány pro přístup k činnosti) a čl. 16 se nevztahuje na autorská práva a příbuzná ochranná práva, výjimka se vztahuje podle žalovaného nejen na autorská práva samotná, ale na jejich výkon a ochranu, tudíž i správu práv, která s tím nezbytně souvisí. Přinejmenším to platí pro tzv. povinnou kolektivní správu, kde individuální výkon práv samotným autorem podle autorského zákona není dovolený. To se týká mimo jiné i práva na kabelový přenos, které je právem povinně kolektivně spravovaným nejen podle českého autorského zákona, ale i podle směrnice č. 93/83/EHS (čl. 9). Vyjmutí kolektivní správy autorských práv z působnosti čl. 16 Směrnice o službách má za následek, že členskému státu nelze a priori bránit, aby podmiňoval poskytování předmětné služby na svém území získáním povolení. Povinnost získat takové povolení za účelem poskytování služby kolektivní správy autorských práv na území České republiky je tak v souladu se Směrnicí o službách a žaloba je proto nedůvodná.

I v případě (3), že v se čl. 17 odst. 11 Směrnice o službách nepoužije na kolektivní správu autorských práv, je žalovaný názoru, že kolektivní správa těchto práv představuje za podmínek, za jakých je realizována v České republice, službu obecného hospodářského zájmu, která není otevřena hospodářské soutěži (bod 8 preambule Směrnice o službách) a dle čl. 17 odst. 1 Směrnice o službách rovněž vyňata z působnosti čl. 16 této směrnice. Podle čl. 1 odst. 3 druhý odst. této směrnice není touto směrnicí dotčena svoboda členských států stanovit v souladu s právem EU, co považují za služby obecného hospodářského zájmu, jakým způsobem by měly být organizovány a financovány a jakým zvláštním povinnostem by měly podléhat. Obecným hospodářským zájmem v tomto případě je primárně ochrana duševního vlastnictví, resp. zájem nositelů a uživatelů práv duševního vlastnictví na efektivní, jednoduché, přehledné správě a ochraně těchto práv, slouží tak v konečném důsledku i k ochraně spotřebitelů. Dalším obecným zájmem, jehož naplňování podporuje mimo jiné i kolektivní správa jako monopol, je ochrana kulturních hodnot české společnosti a podpora národního jazyka. Povaha činnosti jako služby obecného hospodářského zájmu nezávisí na právním statusu jejího poskytovatele ani na způsobu jeho financování a skutečnost, že tato služba zajišťována kolektivním správcem, který je neziskovou organizací, nebrání její kvalifikaci jako služby obecného hospodářského zájmu (viz Sdělení komise Evropského parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů doprovázející sdělení „Jednotný trh pro Evropu ve 21. století“). Podmínkou kvalifikace služby jako služby obecného hospodářského zájmu naopak je, že výkonem této činnosti musí být pověřen určitý subjekt či subjekty, které se mohou odvolávat na to, že poskytují službu obecného hospodářského zájmu pouze v situaci, kdy byly výkonem této služby průkazně pověřeny; toto pověření představuje vydání povolení k výkonu kolektivní správy (v daném případě šesti subjektům, mj. DILIA, INTERGRAM, OSA, OOA-S, OAZA). V případě kvalifikace činnosti kolektivní správy jako služby obecného hospodářského zájmu pak platí vyjmutí kolektivní správy autorských práv z působnosti čl. 16 Směrnice o službách. Členskému státu tak nelze bránit, aby podmiňoval poskytování předmětné služby na svém území získáním povolení.

K námitce žalobce (bod V.), že rozhodnutí porušují evropské právo z důvodu existence tzv. zákonného monopolu, žalovaný poukazuje na to, že úprava kolektivní správy není dosud v rámci Evropské unie nějak harmonizována, v několika autorskoprávních směrnicích lze nalézt zmínky o kolektivní správě, nejde však o stanovení pravidel fungování kolektivní správy. V rámci *acquis communautaire* byla zatím některá dílčí pravidla fungování

kolektivní správy formulována pouze prostřednictvím rozhodovací činnosti Evropské komise a Soudního dvora, a to zejména v otázkách soutěžního práva (zneužití monopolu a dominantního postavení). Z žádného stanoveného pravidla však nevyplývá zákaz stanovit monopol v kolektivní správě práv, pouze nedovolenost zneužít monopolního, resp. dominantního postavení.

Jestliže čl. 9 odst. 2 věta druhá směrnice č. 93/83/EHS o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu, předpokládá, že určité kategorie spravuje více než jedna organizace pro kolektivní správu, lze z toho dovodit, že při přijímání této směrnice byla vzata v úvahu skutečnost, že v jednotlivých členských státech je situace různá, v některých existuje více kolektivních správců pro konkrétní kategorii práv, zatímco v jiných toliko jeden kolektivní správce pro danou kategorii. Skutečnost, že unijní právo nezakazuje monopol, nýbrž počítá, jak s možností plurality subjektů, tak i se subjektem monopolním, je zřejmá ze Sdělení Komise Radě Evropskému parlamentu a Evropském hospodářskému a sociálnímu výboru, jehož obsahem je ochrana autorských a patentových práv na vnitřním trhu /KOM(2004)261, Brusel 16.4.2004/. V dokumentu není žádná zmínka o zákazu monopolu, komise připouští, že často má ochranná autorská organizace dominantní postavení a uvádí, že existují rozdílné požadavky a řada modelů pro založení ochranné autorské organizace (forma je dána na výběr nebo vnitrostátním předpisem). Komise současně i také předvídá situaci, kdy je monopolní postavení takové organizace založenou přímo zákonem - pro takový případ by měly být dodrženy články 82 a 86 Smlouvy ES (nyní čl. 102 a 106 SFEU)/rozsudek Soudního dvora ve věci C - 110/88 Lucazeau versus SACEM).

Pokud jde o formu realizace kolektivní správy autorských práv, uvážení členských států přípustné unijním právem se promítá ve faktické situaci v členských státech, monopolní výkon těchto práv v jiných členských státech unie není ničím výjimečným, přinejmenším ve čtyřech členských státech je monopol pro výkon kolektivní správy stanoven přímo právním předpisem, v šesti je monopol stanoven pro určitou oblast kolektivní správy a přinejmenším v 10 členských státech, které nemají monopol výkonu kolektivní správy upraven přímo v právních předpisech, v praxi takový monopol existuje, protože, jak vyplývá z poznatků a doporučení Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) je to jeden z nejefektivnějších modelů výkonu kolektivní správy (rozsudek C-110/88 sám soud nezpochybňuje existenci monopolního postavení, zabývá se podmínkami zneužití takového dominantního postavení). Monopol nezakazuje ani Směrnice o službách, jak bylo uvedeno ve smyslu čl. 1 odst. 3, kdy je na členských státech stanovit v souladu s unijním právem, co považují za služby obecného hospodářského zájmu a povinnosti uložené Směrnicí se dle bodu 8 recitálu Směrnice nevztahují na ekonomické činnosti, které nejsou otevřeny hospodářské soutěži, což kolektivní správa podle české právní úpravy není a směrnice neukládá členským státům povinnost liberalizovat služby obecného hospodářského zájmu nebo zrušit stávající monopoly pro jiné činnosti.

Skutečnost, že unijní právo přiznává členským státům uvážení, respektive nebrání tomu, aby zvolenou formou kolektivní správy byla správa monopolní, je důsledkem specifické povahy kolektivní správy, jednak slouží k ochraně veřejného zájmu, jednak se jedná o nástroj, který je nezbytný a přiměřený k ochraně uvedeného veřejného zájmu, kdy primárním účelem je ochrana práv tvůrců a umožnění zpřístupňování autorských děl a dalších předmětů ochrany veřejnosti; jde o úkoly, které jsou v zájmu nositelů práv a uživatelů i ve veřejném zájmu, zájmu celé společnosti (např. bod 14 usnesení Evropského parlamentu z roku 2004). Česká právní úprava proto sleduje zajištění efektivního výkonu kolektivní správy, s minimalizací administrativní náročnosti a nákladů nutných je její výkon, zajištění právní jistoty nositelů práv i uživatelů. V případě zrušení monopolu hrozí

riziko fragmentace trhu, zvýšení administrativních nákladů na výkon kolektivní správy a chaosu v ujasnění práv a nastavení dumpingových nebo naopak nepřiměřeně vysokých tarifů. Rovněž významným účelem je podpora kulturní a jazykové rozmanitosti. Skutečnost, že jde o nástroj ochrany práv tvůrců a tím i nástroj podpory kulturní a jazykové rozmanitosti dokládá usnesení Evropského parlamentu z roku 2004, či Zpráva Kataliny Levai k doporučení Komise z roku 2005 o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s tím souvisejících pro zákonné on-line hudební služby (2005/737/ES).

Dále poukazuje na čl. 1 odst. 4 Směrnice o službách, dle kterého nejsou touto směrnicí dotčena opatření přijatá na ochranu nebo podporu kulturní nebo jazykové rozmanitosti, nezbytnost a přiměřenost monopolu v zájmu dosažení cílů veřejného zájmu spatřuje i v reálné situaci v ČR, kdy nositelé práva, které chrání monopolní správce v České republice, jsou málokdy celosvětového významu a je proto velice pravděpodobné, že by v případě otevření trhu kolektivním správcům zastupujícím mezinárodně úspěšné a žádané nositele práv, nebyly těmito správci dostatečně ohodnoceni, že by se mimo jiné s ohledem na velikost českého trhu nemohli vyrovnat zahraničním nositelům. O nezbytnosti monopolu kolektivní správy hovoří rovněž mezinárodní studie Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) o kolektivní správě autorských práv (studie z r. 1990 a její aktualizace z r. 1997), která uvádí základní výhody kolektivní správy práv, jichž může být dosaženo jedině prostřednictvím jediné organizace. Skutečnost, že existují členské státy, které nemají monopol kolektivní správy, nesnižuje podle žalovaného význam uvedené studie pro posouzení nezbytnosti kolektivní správy ani nezbytnosti monopolu s ohledem na podmínky v České republice při neexistenci komplexní unijní harmonizace oblasti kolektivní správy. Unijní právo nebrání České republice v ponechání vyššího stupně ochrany veřejného zájmu ani tudíž v tom, aby nástroj tohoto vyššího stupně představoval monopol kolektivní správy, je-li prokazatelné, že se jedná o nástroj efektivní. Z tohoto důvodu proto žalobu považuje za nedůvodnou.

K navrhovaným předběžným otázkám žalovaný uvedl, že tento návrh obecně podporuje s ohledem na možnou různou interpretaci příslušných ustanovení unijního práva a k tomu, že o těchto otázkách ani podobných Soudní dvůr dosud nerozhodoval, má však za to, že tak, jak je formuloval žalobce, jsou nepřípustné, neboť je lze pokládat toliko ohledně výkladu práva unie, nikoliv ohledně souladu českého práva s unijním právem. Posouzení dosahu vnitrostátních ustanovení a způsobu, jímž musí být používána, náleží výhradně vnitrostátnímu soudu, proto žalovaný navrhl, aby Městský soud v Praze předložil soudnímu dvoru předběžné otázky v jiném než žalobcem navrhovaném znění. V meritu věci navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Replika žalobce

V replice k vyjádření žalovaného žalobce oponoval následně:

1. Výkon kolektivní správy práv na kabelový přenos je „hospodářskou činností“, k tomu poukázal na čl. 2 Smlouvy EU, podle něhož je cílem Společenství mj. „podporovat harmonický, vyvážený a udržitelný rozvoj hospodářských činností...“, čl. 3 téže smlouvy mezi hlavní činnosti Společenství zahrnuje (c) *vnitřní trh*, který se vyznačuje *odstraněním překážek volného pohybu zboží, osob, služeb a kapitálu* mezi členskými státy; (g) systém zajišťující, aby na vnitřním trhu nebyla narušována hospodářská soutěž; (l) byla posilována konkurenceschopnost průmyslu Společenství. Soudní dvůr vymezil hospodářskou činnost jako jakoukoliv činnost spočívající v nabízení zboží a služeb na daném trhu a stanovil kritéria umožňující určit, zda jde o takovou aktivitu. Žalovaný tvrdí, že výkon kolektivní

správy práv na kabelový přenos není hospodářskou činností, podle kritérií soudního dvora však lze dospět k opačnému na závěr. Žalobce tvrdí, že ve věci citované žalovaným (věc SELEX, C-113/07 P) bylo toliko určeno, že veřejné orgány vykonávající výsady veřejné moci, nevykonávají hospodářskou činnost; žalobce však není veřejným orgánem, nýbrž soukromými sdružením, které vykonává hospodářskou činnost na účet svých členů. Neziskový status subjektu pak není rozhodujícím faktorem, jak bylo již uvedeno v žalobě, skutečnost, že neusiluje o dosažení vlastního zisku, nýbrž jedná jako svěřenecký správce pro nositele, který usiluje o maximalizaci jejich výnosů, nasvědčuje existenci hospodářské činnosti. Existuje-li trh dotyčných služeb, je třeba činnost považovat za hospodářskou; existují dokonce dva odlišné trhy, jednak licenční trh práv na kabelový přenos, jehož účastníky jsou žalobce i provozovatelé kabelového vysílání, jednak trh správy práv, na němž žalobce kolektivně spravuje práva na kabelový přenos na účet jednotlivých nositelů práv k audiovizuálním dílům. Jde tak o činnost nepochybně hospodářské povahy.

2. Poskytování licencí k právům na kabelový přenos prostřednictvím výkonu kolektivní správy je službou podle čl. 4 odst. 1 Směrnice o službách a čl. 50 Smlouvy EU, který definuje, co se službou rozumí, tak jako již uvedl v žalobě. Podle rozsudku Evropského soudního dvora ve věci 263/86 „Základní charakteristický znak úplaty spočívá ve skutečnosti, že představuje hospodářské protiplnění za dotyčný výkon a je obvykle předmětem dohody mezi poskytovatelem a příjemcem takového výkonu“, obdobně rozsudek ve věci C-422/01. Žalobce poskytuje v tomto smyslu služby, a to jednak - poskytování licencí k právům na kabelový přenos uživatelům, provozovatelům kabelového vysílání, kteří přenášejí televizní programy obsahující audiovizuální díla vyrobená členy žalobce, na základě tarifu dohodnutého mezi smluvními stranami licenční smlouvy po vzájemném jednání a jednak službu kolektivní správy práv na kabelový přenos ve prospěch jednotlivých nezávislých výrobců audiovizuálních děl oproti úhradě servisního poplatku, který je poté odečten při rozdělování vybraných tantiém. Soudní dvůr uvedl, že je-li výkon financován primárně prostřednictvím poplatků, je třeba jej považovat za službu. Žalobce tak dle čl. 50 odst. 2 vykonává službu komerční povahy (bod 2.2) a tato činnost spadá pod pojem služby vymezený Smlouvou EU. Svým rozhodnutím ministerstvo brání žalobci poskytovat licence k právům na kabelový přenos českým provozovatelům převzatého vysílání a brání poskytovat služby kolektivní správy v České republice nositelům práv.

3. K aplikaci čl. 17 Směrnice o službách, žalobce tvrdí, že čl. 17 odst. 1 (který stanoví, že se čl. 16 nepoužije na služby obecného hospodářského zájmu, např. poštovní služby, odvětví elektřiny, plynárenství atd.), se na výkon kolektivní správy práv nevztahuje, tato do uvedených kategorií nespadá a nelze výkon kolektivní správy ani srovnávat s těmito službami, neboť cílové skupiny se podstatně liší. Všechny uvedené služby veřejné se týkají společnosti jako celku a jsou zde zahrnuty jen ty, které jsou základní, nezbytné pro život obyvatel dané společnosti. Výkon kolektivní správy na kabelový přenos nelze s těmito základními nezbytnými službami ztotožňovat, jedná se o soukromou službu, která se týká pouze malého segmentu společnosti, a to jmenovitě provozovatelů kabelového vysílání a nositelů práv na kabelový přenos.

Obdobně ani čl. 17 odst. 11, kdy žalovaný nezmiňuje zbývající část tohoto ustanovení, které pokračuje tím, že jde o práva, na něž se vztahují směrnice Rady 87/54/EHS ze dne 16. prosince 1986 o právní ochraně topografií polovodičových výrobků a směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES z 11. března 1996 o právní ochraně databází, jakož i na práva průmyslového vlastnictví. Při výkladu tohoto článku jako celku je tak zřejmé, že jedinou oblastí autorských práv, na něž tento článek směrnice odkazuje, se týká topografií a databází; kolektivní správa práv na kabelový přenos zde není uvedena.

4. Žalobce nesouhlasí s žalovaným, že pokud žalobce hodlá vykonávat kolektivní správu nepřetržitě, měl by nárok opírat o svobodu usazování, nikoli o volný pohyb služeb - poskytování přeshraničních služeb, nesprávně tak dovozuje, že lze kolektivní správu práv vykonávat pouze v členském státě, kde je fyzicky přítomen a tedy nemůže ji vykonávat kolektivní správce se sídlem v jiném členském státě. Tvrzení žalovaného se však neopírají o žádná fakta, opak je pravdou, což prokazuje více než 20 let praxe v Nizozemsku, kdy tento členský stát je navíc jedním z největších trhů převzatého televizního vysílání v Evropě. Již více než 20 let zde vykonává žalobce ze Švýcarska činnosti v oblasti kolektivní správy, aniž by se v tomto státě zřídila provozovna. Žalovaný se opírá o vágní právní důvody. Pokud se totiž dovolává bodu 27 rozsudku ESD C-215/01 a cituje pasáž *„činnost žalobce nebude vykonávána dočasně a příležitostně, jak vyžaduje svobody volného pohybu přeshraničních služeb dle čl. 49 a 50 Smlouvy ES (nyní čl. 56 a 57 SFEU)“* pak výklad provedený žalovaným není správný, neboť cituje izolovanou větu vytrženou z kontextu rozhodnutí. Nejdůležitější část rozsudku je obsažena v bodu 32, který je zopakován v bodu 2 Závěrů a který uvádí, že: *„Pouhá skutečnost, že hospodářský subjekt se sídlem v jednom členském státě poskytuje totožné nebo podobné služby opakovaně nebo více či méně pravidelně v druhém členském státě, aniž by zde měl svou infrastrukturu, která by mu umožňovala vyvíjet v posledně jmenovaném členském státě trvale a nepřetržitě profesní činnost a jejímž prostřednictvím by se obracel mj. na státní příslušníky tohoto druhého členského státu, nemůže postačovat k tomu, aby byl považován za hospodářský subjekt usazený v tomto druhém členském státě“*. Rozhodnutí se týkalo kritérií, jež je nutno splnit, aby byl hospodářský subjekt považován za usazený v druhém členském státě; to ovšem není předmětem sporu v tomto řízení.

Jak dokládá praxe v Nizozemsku, není nutné vykonávat kolektivní správu přímo z území dotyčného státu, v České republice tak lze úspěšně činit z jiného členského státu jako je Lucembursko. Jednání s provozovateli kabelového vysílání mohou být vedena osobami, jež se letecky přepraví do takového státu za účelem jednání, sledování licenčních dohod a fakturací lze zajistit místními subdodavateli, jako je tomu v Nizozemsku, jednotliví nositelé práv si registrují svá díla a práva prostřednictvím internetu a fyzická přítomnost není nutná; konzultace s nositeli práv a kladení dotazů nositelům rovněž nevyžaduje fyzickou přítomnost, probíhá telefonicky nebo e-mailem. Žalobce pro informaci dodává, že v rámci podání své žádosti několikrát nabídl českému Ministerstvu kultury, že si v Praze zřídí svou pobočku, tato nabídka nebyla učiněna na základě nějaké právní povinnosti ani z nutnosti účinně vykonávat kolektivní správu, byla učiněna, protože Ministerstvo kultury mělo obavy z neexistence kontaktního místa na českém území. Vzhledem k uvedenému proto žalobce má za to, že jeho nárok se týká ustanovení hlavy IV., kapitoly 3 Smlouvy, jež se týká volného pohybu služeb a nikoliv ustanovení souvisejících s právem usazování.

Proto také není relevantní rozsudek Soudního dvora 221/85, který se právě týká svobody usazování /k tomu poukazuje na čl. 52 zmiňovaný v bodu 10 uvedeného rozsudku, který se právě týká požadavku stejného zacházení se státními příslušníky členských států, kteří se usadí v jiném členském státě jako se státními příslušníky takového státu a zákazu diskriminace z důvodu státní příslušnosti jako omezení svobody usazování/. Žalobce nemá v daném případě úmysl se usadit v České republice, ale poskytovat výše uvedené druhy služeb z Lucemburska. Dovolává-li se žalovaný rozsudku C- 55/94, Soudní dvůr v tomto rozsudku uvedl, že *„Vnitrostátní opatření, která by mohla tvořit překážku výkonu základních svobod zaručených Smlouvou nebo je činit méně atraktivním, musí splňovat čtyři podmínky: musí se uplatňovat nediskriminujícím způsobem, musí být odůvodněna naléhavými důvody obecného zájmu, musí být způsobila zaručit uskutečnění cíle, který sledují, a nesmí překračovat meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné.“* Podmínky, které musí členské státy

dodržet, spočívající v zákazu diskriminace, nezbytnosti a proporcionality jsou stanoveny v čl. 16 odst. 1 třetím pododstavci Směrnice o službách, žalobce odkazuje na rozsáhlou analýzu těchto podmínek a způsobu, jímž napadená rozhodnutí tyto podmínky nerespektovala, uvedenou v žalobě. Tvrdí-li žalovaný, že judikatura Soudního dvora, pokud jde o svobodu usazování, přešla od původního konceptu rovného zacházení ke konceptu zákazu nepřiměřených omezení (bod IV. žalovaného), pak i kdyby tomu tak bylo, otázka sporná v projednávané věci se netýká svobody usazování, sporné je, zda Ministerstvo kultury brání žalobci v poskytování služeb kolektivní správy svou snahou odůvodnit monopol, který je však v rozporu s právem Společenství. Nabídkou otevření pobočky pak žalobce chtěl prokázat svou ochotu spolupracovat s ministerstvem a nabídnout mu místo, kde by mohl snadno na činnost žalobce dohlížet, účelem nebylo získat právo usazení.

5. Tvrdí-li žalovaný, že kolektivní správa v ČR je službou *obecného hospodářského zájmu*, která není otevřena hospodářské soutěži, žalobce namítá, že žalovaný se pokouší podpořit své stanovisko nesprávným odkazem na celou řadu právních předpisů a soudních rozhodnutí. Kolektivní správa není podle žalobce službou obecného hospodářského zájmu, jedinou definicí služeb obecného hospodářského zájmu lze nalézt v návrhu směrnice Evropského parlamentu (tzv. návrh Rámcové směrnice o službách obecného hospodářského zájmu), výkon kolektivní správy práv na kabelový přenos nelze této definici podřadit. Tato služba je definována jako „*Výkon komerční povahy, který je převážně financován uživatelem služby a který spadá do odpovědnosti příslušného orgánu v rámci systému veřejných služeb nebo univerzálních povinností v oblasti služeb*“. Povinnosti v oblasti veřejných služeb jsou definovány jako „*konkrétní požadavky, které může příslušný orgán uložit poskytovateli služby s cílem zajistit splnění cílů obecného zájmu, které byly jasně předem výslovně stanoveny veřejnými orgány*“. Je zjevné, že žalobce, ale ani čeští kolektivní správci neposkytují veřejné služby, kolektivní správa autorských práv má sice svůj význam, ale poskytování licencí k autorským právům není veřejnou službou. Kolektivní správci autorských práv navíc nemají žádné povinnosti v oblasti veřejných služeb, které by se týkaly cílů obecného zájmu, jde o jednu z mnoha činností hospodářských, uskutečňovaných ve společnosti, je však daleko od toho, aby byla v obecném zájmu společnosti. Obecný zájem je dán tehdy, pokud má určitá činnost podstatný význam pro splnění základních potřeb společnosti. Kolektivní správa toto kritérium nesplní, to potvrzuje i skutečnost, že v oblasti správy práv k duševnímu vlastnictví je *individuální* správa práv pravidlem a *kolektivní* správa práv výjimkou.

Ačkoliv Soudní dvůr nevymezil pojem *služeb obecného hospodářského zájmu*, existují rozhodnutí, kde se takto klasifikovanými službami zabýval, a je zjevné, že kolektivní správa práv není službou obecného hospodářského zájmu. Například žalobce uvádí rozsudky, které se týkaly sběru, přepravy a roznášení poštovních zásilek, regionální distribuce elektrické energie, přepravy aut po vodě atp. (C-393/92, C-266/96, C-340/99, C-475/99). Obecný zájem tak vyžaduje existenci zásadnějšího významu pro společnost a její občany, než je tomu u správy práv na kabelový přenos.

Za relevantní rovněž nepovažuje rozsudek ve věci C-250/95, neboť se týká čl. 52 Smlouvy (dříve čl. 46), který upravuje svobodu usazování/načítá daňových záležitostí – zdanění pak může být záležitostí obecného hospodářského zájmu/.

Odkaz na bod 8 v preambuli Směrnice o službách není relevantní, neboť projednávaná věc se netýká „*privatizace veřejných subjektů*“, ani „*liberalizace služby obecného hospodářského zájmu*“, neboť nejde o službu obecného hospodářského zájmu. Žalovaný se tak osmého bodu dovolává na základě nesprávného předpokladu, že toto ustanovení omezuje svobodu usazování a volný pohyb služeb. Osmý bod však je v tomto ohledu

neutrální, stanoví pouze, že svoboda usazování a volný pohyb služeb se uplatní pouze tehdy, jsou-li dotčené služby otevřeny hospodářské soutěži. Neřeší tedy klíčovou otázku, zda kolektivní správa práv skutečně je činností otevřenou hospodářské soutěži.

S cílem bránit monopol českých kolektivních správců proti činnostem z jiných členských států se žalovaný dovolává čl. 4 odst. 8 Směrnice o službách a „naléhavých důvodů obecného zájmu“. Za takové důvody lze podle uvedeného článku mít „*důvody uznané za takové judikaturou Soudního dvora, včetně důvodů: veřejný pořádek, veřejná bezpečnost, ochrana veřejného zdraví, zachování finanční rovnováhy systému sociálního zabezpečení, ochranu spotřebitelů, příjemců služeb a pracovníků, poctivost obchodních transakcí, boj proti podvodům, ochrana životního prostředí a městského prostředí, zdraví zvířat, duševní vlastnictví, zachování národního historického uměleckého dědictví a cíle sociálně kulturní politiky*“. Ačkoliv je duševní vlastnictví zmíněno jako předmět veřejného zájmu, kolektivní správu práv na kabelový přenos nelze považovat za činnost ve veřejném zájmu odůvodňující existenci monopolu. Jednak existuje řada států, které umožňují soutěž kolektivních správců v oblasti kabelového přenosu, kdyby monopol byl skutečně v naléhavém obecném zájmu, proč by trhy kabelového vysílání, jako jsou trhy v Nizozemsku, Německu a Polsku, připouštěly soutěž mezi správci působícími ve vztahu ke stejné kategorii nositelů práv v oblasti kabelového přenosu. Kolektivní správa práv na kabelový přenos dále není ve veřejném zájmu, v oblasti autorských práv individuální správa je pravidlem a kolektivní správa výjimkou. V oblasti kabelového přenosu byla kolektivní správa zavedena k usnadnění nabývání práv ze strany provozovatelů kabelového vysílání; namísto vyhledávání stovek tisíců jednotlivých nositelů práv, mohou provozovatelé kabelového vysílání získat nezbytná autorská práva k převzatému televiznímu vysílání od kolektivního správce, který sdružuje práva mnoha jednotlivých nositelů práv (viz čl. 9 Směrnice Rady č. 93/83/EHS o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu). Kolektivní správa práv na kabelový přenos dila tak byla zavedena v zájmu provozovatelů kabelového vysílání, nikoliv ve veřejném zájmu.

Čl. 2 odst. 1 Směrnice o službách vymezuje oblast působnosti směrnice, ta se vztahuje na „*služby poskytované poskytovateli usazenými v některém členském státě*“, v odstavci 2 je pak je uveden výčet činností, na které se směrnice nevztahuje, kolektivní správa práv na kabelový přenos není v vyňata.

Žalovaný se nesprávně dovolává čl. 1 odst. 3 druhého pododstavce Směrnice o službách, jako důvod pro existenci monopolu uvádí „ochranu kulturních hodnot české společnosti a podporu národního jazyka“. Tento argument implicitně odkazuje na čl. 1 odst. 4 Směrnice, je však nejasné, jak by ochrana kulturních hodnot české společnosti a podpora národního jazyka odůvodňovala monopol pro české kolektivní správce, pokud jde o správu práv na kabelový přenos a proč by toto bránilo zahraničnímu kolektivnímu správci v poskytování těchto služeb v ČR. Zda jsou tato práva spravována českým nebo zahraničním kolektivním správcem, nemá žádný vliv na kulturní hodnoty české společnosti a na podporu českého jazyka, kolektivní správci poskytují licence k právům na vysílání a převzaté vysílání obsahu chráněného autorským právem a nemají žádný vliv na *obsah* televizních pořadů, které jsou předmětem vysílání a převzatého vysílání v České republice. Volba mezi českým a zahraničním kolektivním správcem nemůže mít na vliv z hlediska obsah. Z hlediska *objemu* televizního obsahu, podpory české kultury a podpory jazyka je zcela nepodstatné, zda jsou licence k souvisejícím právům poskytovány českým nebo zahraničním kolektivním správcem, o tom rozhodují provozovatelé televizního vysílání a kabelového vysílání, nikoliv kolektivní správci.

Žalovaný zdůrazňuje, že jedním z cílů monopolu českých kolektivních správců je ochrana spotřebitele. Je opět nejasné, jak by mohla soutěž mezi českými a zahraničním kolektivními správci negativně ovlivnit ceny, které čeští příjemci kabelového vysílání hradí za kabelové televizní služby. Opak je pravdou, taková soutěž by byla v zájmu konečných spotřebitelů. Soutěž by pravděpodobně vedla ke snížení částky hrazené českými provozovateli kabelového vysílání na nákladech na pořízení práv, poté by bylo na provozovatelích kabelového televizního vysílání, aby odpovídajícím způsobem snížily účastnické poplatky za kabelový přenos. Zrušení monopolu by tak v konečném důsledku vedlo ke snížení účastnických poplatků za kabelový přenos hrazených českými spotřebiteli. Je nepochopitelné, proč se žalovaný domnívá, že monopol chrání spotřebitele.

Žalobce souhlasí s žalovaným, že *primárním účelem a nezastupitelnou funkcí kolektivní správy je ochrana práv tvůrců*, v tomto ohledu však je rovněž nejasné, jak ochrana práv tvůrců souvisí s monopolem pro české kolektivní správce a uzavřením českého trhu pro kolektivní správce z jiných zemí. Soutěž mezi kolektivními správci podle žalobce neovlivňuje nepříznivě ochranu tvůrců, v Německu např. koexistence několika kolektivních správců práv výrobců prokázala opak, umožňuje totiž jednotlivým nositelům práv si zvolit kolektivního správce, který bude pod jejich názoru nejlépe chránit jejich práva.

Domnívá-li se žalovaný, že monopol sleduje zajištění efektivního výkonu kolektivní správy práv (minimalizace administrativní náročnosti, nákladů nutných na výkon správy a zajištění právní jistoty nositelů práv), žalobce s tím nesouhlasí. Nebezpečí vysokých tarifů je obecně známo a zkušenosti správců působících na volném trhu ukazují, že v prostředí hospodářské soutěže jsou tarify na nižší úrovni než při existenci monopolu. Dovolávat se existence monopolu jako záruky nízkých tarifů, jak činí žalovaný, je v rozporu s filozofií a realitou volného trhu. Žalovaný se patrně obává, že by žalobce mohl od uživatelů požadovat vyšší tarify než stávající čeští kolektivní správci za vyřízení práv výrobců na kabelový přenos a že by to mohlo způsobit problémy českým provozovatelům kabelového vysílání. Zda jsou tarify vysoké či nízké, je otázkou subjektivní, závisí na úhlu pohledu. Uživatelé, jako jsou provozovatelé kabelového vysílání, mají tendenci považovat tarify za příliš vysoké, zatímco nositelé práv je zpravidla považují za nedostatečné. Tarify jsou předmětem dohod mezi uživateli a nositeli práva, jsou dojednávány v rámci autonomie účastníků bez jakékoliv ingerence žalobce. Žalovaný se patrně obává, že by údajně vysoké tarify zavedené žalobcem na českém trhu mohly vést ke vzniku chaosu na českém licenčním trhu. Tento předpoklad je absurdní, protože žalobce při dojednávání licenčních dohod s provozovateli kabelového vysílání po celé Evropě uspěl, vybírá tantiémy za převzaté vysílání ve více než 35 státech. Je tedy zřejmé, že umí najít rovnováhu mezi zájmy svých členů a zájmy provozovatelů kabelového vysílání.

Žalobce pochybuje, zda žalovaný věří v existenci monopolu, který by *„vedl k minimalizaci nákladů nutných na výkon kolektivní správy“*. Fakta prokazují opak nejen v oblasti kolektivní správy, ale rovněž v jiných hospodářských oblastech; volná soutěž vede k mnohem nižším nákladům na služby poskytované zákazníkům, rovněž tak soutěž mezi kolektivními správci vede k nižším poplatkům a vyšším tantiémám, které směřují do kapes nositelů práv. K tomu žalobce poukazuje na výši poplatků jím účtovaných v roce 2009 a 2010 s tím, že výrobce filmových nebo televizních pořadů by měl mít svobodnou volbu mezi kolektivními správci, nositel práv by měly mít právo profitovat ze soutěže mezi kolektivními správci, kteří jsou ochotni poskytovat nejlepší služby za nejnižší administrativní poplatky.

Jde-li o tvrzenou *minimalizaci administrativní náročnosti, z hlediska nositelů práv* není to vůbec pravda, jejich volba mezi kolektivním správcem A a kolektivním správcem B

nijak z jejich hlediska nesnižuje ani nezvyšuje administrativní náročnost, vždy budou muset registrovat svá díla a práva u kolektivního správce dle svého výběru, a vždy pouze jednou. Naznačuje-li tím žalovaný, že existence několika kolektivních správců pro stejnou kategorii práv by vedla k nárůstu vlastní administrativní práce ministerstva jako orgánu, který vykonává dohled nad kolektivními správci, pak toto nemůže být zdůvodněním existence českého monopolu. Tento argument považuje za absurdní obecně, nadto v koncepci uplatňované žalobcem by byl dohled nad ním vykonáván v Lucembursku, zatímco dohled nad jinými kolektivními správci se sídlem v České republice žalovaným.

Z hlediska *uživatele-provozovatele kabelového vysílání* může být existence několika kolektivních správců spravujících práva stejné kategorie skutečně problematičtější. Žalovaný však opomíjí, že viz čl. 9 odst. 2 směrnice 39/83/EHS, nebyla zakázána existence několika kolektivních správců, ale zavedena pravidla jako o dostačujícím řešení takové situace, to že variantu zákazu nezvolil znamená, že jí nepřikládal velkou váhu. Za druhé, v některých státech trh sám vytvořil doplňkové mechanismy, které i přes existenci několika správců usnadňují uživatelům nabývání práv (např. v Německu v oblasti kabelového vysílání se kolektivní správci pro filmové výrobce dohodli na jednom kontaktním místě, jednom kolektivním správci, kterého pověřili (samoregulace). I příklady jiných států dokládají, že usnadnění procesu nabývání práv pro provozovatele kabelového vysílání zřízením jediného kolektivního správce pro každou kategorii práv je jedna věc a vytvoření monopolu věc zcela jiná. K tomu poukazuje rovněž na příklad Rumunska s tím, že existují i jiné způsoby, jak usnadnit proces nabývání práv pro uživatele v souladu s volným trhem, než je zachování monopolu a ochrana vnitrostátního trhu.

Žalovaný se dále dovolává Usnesení Evropského parlamentu o rámci Společenství pro organizace kolektivní správy v oblasti autorských práv a práv s tím souvisejících, žalobce oponuje, že uvedené usnesení je nutno zasadit do širšího kontextu a nahlížet ve světle tzv. věci CISAC, v níž Evropská komise zahájila řízení jako orgán na ochranu hospodářské soutěže, zaměřila se na omezení obchodu EU, které zavedli ve svých reciproční smlouvách vnitrostátní kolektivní správci v oblasti hudebních práv. Uvedeným usnesením se Evropský parlament pokusil přimět Komisi ukončit toto řízení, Komise však rozhodnutím z 16. července 2008 prohlásila některá ustanovení recipročních smluv a odpovídající praktiky za neplatné pro rozpor s právem hospodářské soutěže. Žalobce poukazuje na to, že tato věc se netýká otázek projednávaných v této věci, neboť předmětem bylo, zda vnitrostátní kolektivní správci mohou uzavírat dohodu o rozdělení jediného společného trhu EU na několik vnitrostátních trhů /nikoli tedy otázku zachování vnitrostátního monopolu/. Dále pak žalovaný vynechává z tohoto usnesení pasáže, které dokládají nuance v přístupu Evropského parlamentu, který zdůrazňuje (bod 14) význam práva hospodářské soutěže pro posouzení možného zneužití monopolu ze strany kolektivních správců v jednotlivých případech ve snaze zajistit, aby byli schopni vykonávat správu práv v budoucnosti atd. V souvislosti s tím proto žalobce poukazuje na to, že omezení, jež brání žalobci výkonu kolektivní správy v České republice, nejsou odůvodněna, omezují práva zahraničních nositelů práv k filmovým dílům z jiných členských států EU, tato jsou nepříznivě dotčena neodůvodněnými omezeními, neboť jejich nositelé nemají jinou možnost správy svých práv na kabelový přenos v České republice, než právě prostřednictvím stávajícího českého monopolního kolektivního správce, zahraniční nositelé práv tak nemohou nijak ovlivnit tarif, na němž se dohodne monopolních správců s provozovateli kabelového vysílání v České republice, nemohou určit správnou cenu svých práv, ovlivnit distribuční pravidla, podle nichž český kolektivní správce určuje odměnu splatnou zahraničním nositelům práv a nemohou ovlivnit administrativní poplatky, které čeští monopolní kolektivní správci odečítají od příjmů hrazených nositelům práv. Tato

omezení mají zásadní význam, neboť většina audiovizuálních děl, která jsou předmětem vysílání a převzatého vysílání v České republice, není českého původu a je vyráběna v jiných členských státech EU, ve Spojených státech amerických nebo ve třetích zemích mimo Českou republiku.

Pokud se žalovaný dovolává doporučení Komise 2005/737/ES, týká se toto kolektivní přeshraniční správy autorského práva a práv ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby. Toto doporučení spíše podporuje stanovisko žalobce, než aby obhajovalo monopol českých kolektivních správců, podporuje zejména volný pohyb služeb a nikoliv monopolních struktury, uvádí totiž, že nositelé práv by měli mít možnost požívat ochrany autorského práva a práv ním souvisejících, kdekoliv jsou tato práva ustanovena, nezávisle na státních hranicích nebo způsobech užívání. Vyzývá tak nositele práv, kteří se zaregistrovali u žalobce v Lucembursku, aby svěřili kolektivní správu svých práv v České republice právě žalobci. Čl. 3 stanoví, že *„Nositelé práv by měli mít právo na svěření správy jakéhokoliv z on-line práv nezbytných k provozování zákonných on-line hudebních služeb s územím rozsahem dle svého výběru kolektivnímu správci práv dle svého výběru, a sice bez ohledu na členský stát sídla nebo státní příslušnost kolektivního správce práv či nositele práv.“* Jde tedy opět o vyjádření priority svobodné volby kolektivního správce, nositel práva by tak neměl být nucen spolupracovat s monopolním správcem.

Žalovaný se dovolává rozsudku ve věci 7/82 ve snaze vysvětlit, proč organizace kolektivní správy musí získat povolení. Není zřejmé, proč se dovolává právě tohoto rozhodnutí Soudního dvora. Žalobce uvedl, že se nijak nebrání procesu autorizace kolektivních správců, naopak souhlasí s žalovaným, že je třeba udělovat kolektivním správcům povolení a podrobit je dohledu. Na základě této úvahy a požadavků podal žalobce v Lucembursku příslušnou žádost a byl pověřen výkonem kolektivní správy, to neznamená, že by mělo být bráněno žalobci vykonávat kolektivní správu v České republice. Žalobce tak rovněž předložil veškeré dokumenty nezbytné pro povolení v České republice z důvodů uvedených v bodě 4 výše.

Je zjevné, že neexistuje proto žádný relevantní veřejný zájem, o nějž by se žalovaný mohl opřít při odůvodnění monopolní struktury kolektivních správců v České republice a bránit jakékoliv soutěži na českém licenčním trhu ze strany společnosti se sídlem v jiném členském státě EU.

6. Bodu V. vyjádření žalovaného, že z pravidel EU nevyplývá nemožnost stanovit monopol v kolektivní správě, ale pouze zákaz zneužití monopolního či dominantního postavení, žalobce oponuje tím, že není pro projednávanou věc významné. Podle českého práva se pod pojmem monopol v kolektivní správě rozumí, že kolektivní správce se sídlem v České republice musí před tím, než začne vykonávat svou činnost kolektivního správce v České republice, získat povolení příslušného ministerstva, a to, že pro každou kategorii práv může v České republice působit pouze jeden kolektivní správce.

Předmětem tohoto řízení je však otázka, zda kolektivní správce usazený a platně pověřený v jednom členském státě EU může vykonávat svou licenční a distribuční činnost v jiném státě EU, aniž by v takovém jiném členském státě měl sídlo a povolení. Otázkou je zda žalobce, který má sídlo a platné povolení v Lucembursku, může vykonávat svou činnost v České republice, aniž by zde měl sídlo a povolení. Souhrnem, pojem monopol kolektivní správy na určitém území, se týká usazení (sídla) subjektu, který má v úmyslu vykonávat kolektivní správu; pojem monopol v kolektivní správě užívaný žalovaným se týká otázky, zda určitý subjekt potřebuje povolení pro své usazení a zda takové povolení může být vydáno pouze jednomu subjektu, to ovšem není předmětem sporu. Žalobce nezpochybnil požadavek, aby kolektivní správce usazený (se sídlem) získal povolení, pokud to vyžaduje

vnitrostátní právo. Ztotožňuje se s názorem žalovaného, že kolektivní správce, který zřídí své sídlo v jednom z členských států EU, musí v takovém členském státu získat povolení, pokud jej předpisy vyžadují. To také není předmětem sporu.

Spor je o to, zda žalobce usazený v Lucembursku, disponující povolením lucemburských orgánů vykonávat činnost kolektivního správce, musí získat další povolení od českých orgánů, aniž by v České republice měl provozovnu, tedy zda potřebuje další povolení k tomu, aby mohl působit v České republice. Žalobce má za to, že nikoli, vyplývá to ze zásady volného pohybu služeb, a nezávisí to na tom, zda existuje monopol v kolektivní správě nebo zda takový monopol připouští předpisy. Pojem monopolu je spjat s usazením subjektu, nikoliv poskytováním služeb.

Dále (6.2) poukazuje na to, že vyjádření žalovaného, že žádná pravidla EU nezakazují zřizování monopolu pro kolektivní správce je navíc nesprávné. Monopoly, které uplatňují neodůvodněná omezení pro své členy nebo pro přístup k právům ze strany potenciálních klientů porušují právo EU. Pravidla zakazující monopoly tak existují. Pravidla EU o volném pohybu služeb zakazují překročení územní působnosti vnitrostátního monopolu.

Žalovaný nesprávně vykládá územní působnost § 95 odst. 6 českého autorského zákona; toto ustanovení se vztahuje na ty kolektivní správce, jež mají sídlo v České republice, napadené rozhodnutí žalovaného rozšiřuje působnost tohoto ustanovení i na správce, kteří mají své sídlo v jiném členském státě EU. Podle napadeného rozhodnutí žalovaného by žalobce byl oprávněn poskytovat služby v České republice, ačkoliv není usazen v této republice, pouze, pokud by neexistovali žádní jiní kolektivní správci, kteří získali od Ministerstva kultury povolení poskytovat služby pro stejnou kategorii nositelů práv. Nesprávný výklad pravidel monopolu v České republice žalovaným porušuje pravidla EU o volném pohybu služeb, protože brání poskytování služeb České republice kolektivnímu správci, který má platné povolení v jiném členském státě, tento výklad navíc porušuje zásadní pravidlo, podle něhož vnitrostátní právo je použitelné pouze v rámci hranic takového území. I když čl. 9 odst. 2 směrnice 93/89/EHS nezakazuje státu udělit povolení pouze jednomu kolektivnímu správci pro každou kategorii práv, ještě z toho neplyne, že na základě toho mohl český zákonodárce bránit v poskytování služeb kolektivnímu správci usazenému v jiném členském státě. Uvedený článek umožňuje nositeli práv, aby si zvolil kolektivního správce, je-li na území usazeno více takových správců. Zde však nejde o soutěž mezi několika organizacemi usazenými v členském státě, ale o soutěž mezi jedním subjektem usazeným a jiným subjektem usazeným v jiném členském státě. Závěr, který z uvedeného v článku žalovaný dovozuje proto není správný, tento článek je nutno vykládat rovněž ve světle Směrnice o službách z roku 2006, která je pozdější a je zaměřena na volný pohyb služeb.

Na podporu své obhajoby se žalovaný dovolává kapitoly 3 „Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru“, které se týká kolektivní správy práv. Uvedené sdělení nevyžaduje výslovně zákaz monopolů, ve svém shrnutí obsahu dokumentu však žalovaný úmyslně přehlíží všechny početné pasáže, které velmi výslovně podporují existenci soutěže mezi kolektivními správci. Zejména bod 3.5 z něhož plyne, že komise upřednostňuje pravidla hospodářské soutěže před podporou monopolistickým struktur.

7. Stran uvážení členských států, pokud jde o zřízení monopolu v kolektivní správě, žalobce poukazuje na to, že jakákoliv realizace pravidel kolektivní správy musí respektovat stávající právní rámec. V tomto kontextu právě naráží uvážení členských států na své limity v právu Společenství, které je vnitrostátnímu právu nadřazeno. Tvzení, že zakotvení

monopolního výkonu kolektivní správy v členských státech Evropské unie není v zásadě ničím výjimečným, pouze pro úplnost žalobce vyvrací, jednak jako irrelevantní (protože monopolistická struktura se týká usazování kolektivních správců na určitém vnitrostátním území a nemůže bránit zahraničního kolektivnímu správci poskytování služeb v takovém členském státě) jednak jako nesprávné, mezi 27 členskými státy EU existují pouze 4 státy, kde vnitrostátní autorský zákon vyžaduje existenci pouze jedné organizace pro kolektivní správu pro každou kategorii práv na daném území (Česká republika, Maďarsko, Slovinsko a Itálie). Komise EU zahájila řízení pro porušení povinností podle smlouvy o EU z důvodu porušení práva EU proti České republice a Maďarsku; žalobce je účastníkem soudního řízení ve Slovinsku.

Ohledně studie WIPO o kolektivní správě autorských práv z roku 1990 aktualizované v roce 2002, jde o studii opět irelevantní pokud jde o předmět sporu. Uvedená se studie sice obsahuje některé argumenty pro a proti pokud jde o otázku, zda má pro každou kategorii nositelů práv existovat pouze jeden, anebo několik kolektivních správců usazených na daném vnitrostátním území, studie však neobsahuje žádnou pasáž týkající se hlavní otázky sporné v projednávané věci, tedy zda kolektivní správce, který získal povolení vykonávat kolektivní správu v jednom členském státu EU, může poskytovat své služby v jiném členském státu EU, aniž by musel podstoupit celý proces dalšího povolování v takovém jiném členském státu či nikoliv. K tomu pak poukazuje na kapitolu 4 aktualizované verze studie s názvem „Společná správa práv, pokud jde o kabelový přenos vysílaných pořadů“, kde tato zpráva zdůrazňuje zásluhy žalobce při poskytování licencí k právům na kabelový přenos. Zatímco bod 232 zdůrazňuje význam „vhodné sítě pro společnou správu práv k audiovizuálním dílům“, v bodu 233 je uvedeno, že „*Cesta k proveditelné společné správě práv, pokud jde o kabelový přenos vysílaných pořadů, byla otevřena zřízením Asociace audiovizuálních děl (AGICOA) v roce 1981.*“ Studie dále shrnuje zkušenosti žalobce v zemích, jako je Belgie či Nizozemsko, odkazuje na distribuční a inkasní systémy žalobce, jako počítačová síť a mezinárodní registr titulů... Agicoa se od té doby stala široce uznávanou organizací, jejímiž partnery jsou organizace výrobců v mnoha zemích.

V závěru žalobce shrnuje otázky, které by měly být položeny Soudnímu dvoru s tím, že trvá na otázkách navržených v žalobě.

Vyjádření zúčastněných osob a oponentura žalobce k nim

x/ **DILIA**, divadelní, literární, audiovizuální agentura o.s., jako osoba na řízení zúčastněná v písemném podání 12. 1. 2012 namítla, že žalovaný založil své rozhodnutí na ust. § 98 odst. 6 písm. c) autorského zákona, aniž se zabýval otázkou naplnění podmínek ust. § 98 odst. 6 písm. b) a d) autorského zákona.

(bod II) I pokud by důvody uvedené v žalobě obstály, co do výsledku je nutno považovat rozhodnutí za zákonné, neboť rozhodnutí ob stojí i z jiných důvodů, než jaké byly vysloveny v jeho odůvodnění. Tyto důvody je oprávněn si podle zúčastněné osoby posoudit soud, pakliže vyplývají ze spisu. Za zásadní skutečnost považuje to, že žalobce zcela zjevně nesplňuje (přes odlišnou poznámku správního orgánu) ani základní podmínky pro výkon kolektivní správy práv, a to zejména dle ust. § 98 odst. 6 písm. a) autorského zákona, neboť nesdružuje žádné autory, nýbrž toliko výrobce audiovizuálních děl, o nichž tvrdí, že jim byla smluvně či ze zákona převedena práva autorů na kabelový přenos. Protože toto právo autorů na užití díla jeho kabelovým přenosem (dle § 22 odst. 2 autorského zákona) je právem povinně kolektivně spravovaným /ust. § 96 odst. 1 písm. c) téhož zákona/, není možné, aby se autoři tohoto práva vzdali nebo je jakkoliv převedli na výrobce audiovizuálního díla. Aby mohl žalobce tato práva spravovat, musel by mít příslušné smlouvy o zastupování pro území České republiky přímo s autory, nikoliv s výrobcí audiovizuálních děl. Je proto nutné žalobu

zamítnout. (Příslušné smlouvy o zastupování má s autory, včetně autorů zahraničních, např. pro území USA uzavřené DILIA), žalobce nemůže vybírat tutéž odměnu pro výrobce audiovizuálních děl, když ji vybírá DILIA pro autory. Pokud by soud rozhodnutí přesto zrušil, navrhuje, aby uložil žalovanému zabývat se i otázkou koho vlastně žalobce sdružil a zda skutečně splňuje podmínky uvedeného ustanovení.

(bod III) Rozhodnutí žalovaného je v souladu se zakládacími smlouvami. Zákonný monopol kolektivního správce přinejmenším v oblasti v prostředí off-line, to je práv, jež zamýšlel v žalobce v ČR spravovat, je v souladu s principy mezinárodního autorského práva a unijního práva, k tomu odkazuje na rozhodnutí Soudního dvora ve věci SACEM (spojené věci 110/88, 241/88 a 242/88), kdy soud měl za to, že vymezování územní působnosti licencí podél vnitrostátní hranice může být důvodné vzhledem k tomu, že zdvojení struktur dohledu nad užíváním autorských práv by nemělo ekonomické opodstatnění. Přeshraniční poskytování kolektivní správy práv je tedy v zásadě možné u práv v prostředí on-line nikoliv však v prostředí off-line.

Žalobce se rovněž nevypořádává s mezinárodními závazky republiky a EU vyplývajícími z čl. 11bis revidované úmluvy bernské (dále jen „bernská úmluva“), která je závazná, jak pro Českou republiku, tak pro Evropskou unii, a to na základě čl. 9 odst. 1 dohody TRIPS a čl. 1 odst. 4 smlouvy WIPO o právu autorském, jichž je z unie smluvní stranou, z nichž vyplývá povinnost dodržovat uvedený článek bernské úmluvy. Tímto článkem je zákonodárstvím států Unie vyhrazeno stanovit podmínky výkonu práv uvedených v odst. 1 (tj. také ke kabelovému přenosu), avšak účinnost těchto podmínek je přísně omezena na státy, které je stanovily. Tyto podmínky nesmějí být na újmu osobních práv autora ani újmu práv autora na přiměřenou odměnu, kterou určí, není-li dohody, příslušný státní orgán. Bernská úmluva výslovně tak počítá s tím, že zákonodárství státu stanoví podmínky výkonu určitých autorských práv, včetně možnosti zavést režim povinné kolektivní správy.

(bod IV) Rozhodnutí je v souladu i se Směrnicí o službách, neboť žalobce přehlíží, že čl. 17 směrnice vylučuje užití čl. 16 směrnice na práva autorská a jim příbuzná v souladu se zásadou autorskoprávní teritoriality, nemluvě o tom, že tato směrnice v návaznosti na český zákon č. 222/2009 o volném pohybu služeb se vztahuje *pouze na přeshraniční poskytování služeb*, ne na situaci, kdy osoba usazená v jednom členském státě hodlá přesídlit. Krátkodobé či příležitostné zastupování jiných než povinně kolektivně spravovaných práv není dokonce vůbec kolektivní správou ve smyslu českého autorského zákona a může je provádět kdokoliv (ust. § 95 odst. 3 autorského zákona).

Z ustanovení směrnice č. 93/83/EHS je jasné, že tato směrnice aprobuje oba způsoby výkonu kolektivní správy a členské státy tedy mohou rozhodnout, který zvolí.

(bod V) Nejsou procesně naplněny podmínky pro položení předběžné otázky Soudnímu dvoru, když k zamítnutí žaloby není potřeba výkladu unijního práva, Městský soud v Praze pak nemá tuto povinnost, i kdyby bylo toto právo dotčeno, neboť nerozhoduje jako soud poslední instance a rovněž tak z toho důvodu, že zmiňované unijní právo je natolik jasné, že jeho aplikace nevyžaduje vyjádření soudního dvora. Pro případ, že by soud shledal důvod položení předběžné otázky tak navrhuje, aby soud položil soudnímu dvoru otázku v jiném znění než žalobce. (*Zda brání unijní právo zejména směrnice Rady č. 93/83/EHS takové vnitrostátní úpravě, která v souladu s čl. 11bis odst. 2 bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl přiznává právo na užití autorských děl kabelovým přenosem výlučně autorům a jejich dědicům, kteří se tohoto práva nemohou vzdát, přičemž smlouvy o poskytnutí výhradní licence k právu na kabelový přenos nebo smlouvy o převodu práva na kabelový přenos nevyvolávají na území členského státu podle jeho vnitrostátního*

práva žádné právní účinky, nejde-li o převod organizaci kolektivní správy.) Současně toto sdružení uplatnilo nárok na náhradu nákladů řízení.

Žalobce tomuto vyjádření zúčastněné osoby podáním z 7. března 2013 oponoval předně tím, že označuje nesprávně předmět žaloby, neboť žalobce nepodal k žalovanému žádost „o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy s alternativním návrhem k odejmutí oprávnění DILIA k výkonu kolektivní správy v rozsahu práv na užití děl audiovizuálně užitých děl audiovizuálních jejich kabelovým přenosem“ v České republice, ale především žádal, aby bylo uznáno jeho právo poskytovat v České republice služby kolektivní správy, *aniž by musel získat od žalovaného oprávnění k této činnosti*. Žalobce netvrdí, že organizace kolektivní správy děl nemusí od příslušných orgánů členského státu, kde je usazena, získat oprávnění k výkonu kolektivní správy, má však za to, že stačí jedno povolení udělené příslušným orgánem v jednom členském státě a, tedy že žalobce, který má právo příslušných orgánů členského státu Lucemburska, nepotřebuje další oprávnění v jiném členském státě k poskytování služeb kolektivní správy.

Popis předmětu žaloby je nesprávný i z toho důvodu, že žaloba podaná žalobcem se netýká otázky, zda je možná hospodářská soutěž mezi několika organizacemi kolektivní správy práv usazenými v tomtéž členském státě, naopak žalobce žádá soud aby potvrdil, že je možná hospodářská soutěž mezi organizací kolektivní správy, která je usazena v České republice a organizací kolektivní správy usazenou v jiném členském státě, aniž by tím byla porušena ustanovení českého práva (§ 98 odst. 6 písm.c) autorského zákona).

(K bodu II) V důsledku nesprávného popisu předmětu žaloby, viz. předně, podle žalobce zúčastněná osoba obsáhle nesprávně argumentuje, proč nemůže být žalobci vydáno oprávnění k výkonu kolektivní správy České republiky, její tvrzení, proč žalovaný nemůže udělit oprávnění jsou tudíž bezpředmětná, neboť jdou mimo rozsah žaloby podané žalobcem.

Krom toho nemohou tyto důvody obstát ani z právního hlediska. DILIA tvrdí, že žalobce nesdružuje žádné autory, nýbrž toliko výrobce a tvrdí, že právo autora na užití jeho díla kabelovým přenosem je právem povinně kolektivně spravovaným /§ 96 odst. 1 písm. c) autorského zákona/ a není možné, aby autoři audiovizuálního díla převedli na výrobce záznamu audiovizuálního díla práva k užití díla kabelovým přenosem (udělili licenci k jeho užití). Toto tvrzení jde proti znění ducha příslušných ustanovení českého autorského zákona, neboť ten jasně stanoví v § 63 odst. 3 písm. a) ve vztahu k autorům audiovizuálních děl a v § 64 odst. 1 písm. b) ve vztahu k autorům děl audiovizuálně užitých, že autoři tím, že udělí výrobcí záznamu audiovizuálního díla písemné oprávnění pořídit prvotní záznam audiovizuálního díla nebo zařadit dílo do prvotního záznamu, *poskytují výrobcí tohoto prvotního záznamu audiovizuálního díla právo k užití tohoto audiovizuálního díla nebo děl zařazených do audiovizuálního díla*. V uvedených ustanoveních tak žádná výhrada, podle níž by se tato ustanovení nevztahovala na práva autorů, jež jsou v ČR předmětem povinné kolektivní správy, není. Ze skutečnosti, že práva k užití kabelovým přenosem jsou předmětem povinné kolektivní správy, nelze vyvodit závěr, že autoři audiovizuálních děl nemohou udělit výrobcům záznamu audiovizuálních děl právo k užití těchto děl kabelovým přenosem, tento závěr jde daleko nad rámec účelu zavedení povinné kolektivní správy práv k užití díla kabelovým přenosem. V oblasti autorskoprávní, kde je individuální správa práv pravidlem a kolektivní správa práv výjimkou, to vyplývá z povahy autorského práva, jakožto především osobního majetkového práva; fyzická osoba, která je nositelem autorského práva, je obvykle oprávněná toto své právo sama spravovat, nelze omezovat právo tohoto nositele autorského práva rozhodovat o tom, jak bude toto své právo využívat. Pouze ve výjimečných případech, kdyby v rámci individuální správy autorských práv a) nebyly nositelé práv schopni sledovat a kontrolovat užívání svých děl nebo b) uživatelé nebyli schopni získat potřebná práva, může zákonodárce omezit individuální správu práv a zavést povinnou kolektivní správu, jedním z těchto nemnoha případů, je oblast kabelového přenosu televizních programů. Proto zavedl zákonodárce Evropské unie(čl. 9 odst. 1 směrnice 93/83/EHS) i český zákonodárce /§ 96 odst. 1 písm. c) autorského zákona/ povinnou kolektivní správu práv k užití díla kabelovým přenosem. Organizace kolektivní správy práv zastupují jednotlivé nositele práv a sledují užívání děl a provozovatele kabelového vysílání mohou získat potřebná práva od těchto několika organizací kolektivní správy, aniž by musely oslovovat miliony jednotlivých nositelů práv. Účelem zavedení kolektivní správy práv v oblasti užití autorských děl kabelovým přenosem je tak jak ochrana uživatelů tak nositelů autorských práv a cílem není zasahovat do vztahů mezi autory audiovizuálních děl a výrobci audiovizuálních děl. *Závěr DILIA, že vzhledem k povinné kolektivní správě práv na užití díla kabelovým přenosem, nejsou autoři děl nadále oprávněni udělit výrobcům audiovizuálních děl právo k užití svého díla kabelovým přenosem je tudíž mylný.*

Rovněž neobstojí tvrzení, že by žalobce vybíral od českých provozovatelů kabelového vysílání odměnu za kabelový přenos stejných audiovizuálních děl, za něž již zaplatili odměnu sdružení DILIA. DILIA nemůže tvrdit, že zastupuje více práv, než kolik jí svěřili její čeští členové, respektive členové zahraničních organizací kolektivní správy sdružující autory, s nimiž má uzavřeny smlouvy o vzájemném zastupování. Žalobce s odvoláním na shora uvedené tvrdí, že právní domněnky zakotvené v českém autorském zákoně /§ 63 odst. 3 písm. a), § 64 odst. 1 písm. b)/ mají ten účinek, že majetková práva autora audiovizuálního díla k užití audiovizuálního záznamu audiovizuálních děl, nebo děl audiovizuálně užitých jsou zásadně postoupená na základě licence výrobci audiovizuálního záznamu (podle některých zahraničních úprav dokonce dochází k převodu vlastnického práva) a zásadně platí, že výrobce audiovizuálního záznamu nabývá od autora práv licenci k užití díla kabelovým přenosem. Výkladem a contrario lze pak dovodit, že DILIA může spravovat práva pouze k těm audiovizuálním dílům, u nichž výše uvedená domněnka postoupení práva ve prospěch výrobce záznamu audiovizuálního díla neplatí, má totiž práva k užití díla kabelovým přenosem pouze v těch případech, kdy buď neexistuje písemná smlouva mezi autorem díla a výrobcem záznamu audiovizuálního díla nebo smlouva stanoví, že práva k užití díla kabelovým přenosem zůstávají zachována autoru audiovizuálního díla. DILIA proto spravuje práva k užití kabelovým přenosem pouze těch nemnoha děl, kde nelze použít domněnku postoupení práv ve prospěch výrobců záznamu audiovizuálního díla. Žalobce naopak hodlá vykonávat kolektivní správu práv k těm dílům, ve vztahu k nimž se použije domněnka postoupení práva ve prospěch výrobce záznamu audiovizuálního díla. Je tak zřejmé, že audiovizuální díla, jež kolektivně spravuje DILIA a audiovizuální díla, jež má zájem spravovat v České republice žalobce, se nijak nepřekrývají, nehrozí tedy, že bude hrazena dvojí odměna za totéž dílo.

K bodu III. Žalobce nesouhlasí, že zákonný monopol je naprosto v souladu s principy mezinárodního práva autorského a unijního práva. Výklad ustanovení čl. 11bis odst. 2 bernské úmluvy, který DILIA uplatňuje, je chybný a jde nad rámec omezeného účelu citovaného ustanovení. Čl. 11bis odst. 1 bod ii) bernské úmluvy je zdrojem zakotveným v mezinárodní úmluvě, který zakládá právo autora povolit nebo zakázat (kabelový) přenos autorského díla, a zní: „*Autoři literárních a uměleckých děl mají výlučné právo udílet svolení: ...ii) k jakémukoliv veřejnému sdělování po drátě nebo bezdrátově díla vysílaného rozhlasem či televizí, uskutečňuje-li toto sdělování jiná organizace než původní.*“ Čl. 11bis odst. 2 zní: „*Zákonodárstvím států Unie se vyhrazuje, aby stanovila podmínky výkonu práv uvedených v předchozím odstavci, avšak účinnost těchto podmínek bude přísně omezena na státy, které je stanovily....*“ Podle důvodové zprávy a „Průvodce WIPO k bernské úmluvě, umožňuje čl. 11bis odst. 2 členským státům nahradit výlučné právo autora (právo zakázat a povolit kabelový přenos) systémem tzv. *povinných licencí*. Povinné licence jsou licence, u nichž je autor, bez ohledu na to zda jedná samostatně nebo je zastoupen organizací kolektivní správy práv, povinen přijmout jako protiplnění za kabelový přenos svého díla odměnu, kterou určí státní orgány nebo rozhodčí orgán. Předmětem čl. 11bis odst. 2 je nahrazení výlučného práva autora povinnými licencemi, neupravuje rozdíl mezi individuální a kolektivní správou ani neuděluje členskému státu úmluvy oprávnění zakázat organizaci kolektivní správy práv usazené v jiném členském státě úmluvy výkon kolektivní správy na svém území.

Argumentace DILIA tak jde nad rámec znění a smyslu citovaného ustanovení, tento článek nedává České republice oprávnění zakázat organizaci kolektivní správy práv usazené v jiném členském státě výkon této činnosti na českém území.

Odkaz na rozhodnutí ve věci SACEM žalobce neshledává relevantním. Jednak věta již DILIA zdůrazňuje, se v uvedeném soudním rozhodnutí vůbec nevyskytuje, za druhé citované rozhodnutí se týká unijního antimonopolního práva a práva hospodářské soutěže, týká se kartelové dohody mezi organizacemi kolektivní správy práv v různých členských státech EU a zneužití dominantního postavení tím, že v jednom členském státě EU byly uloženy výrazně vyšší sazby než v jiných členských státech EU. Žalobce ani DILIA se na tomto kartelu v žádném případě se nepodílejí, nepodílejí se ani na stanovování sazeb na základě dominantního postavení, tvrzení DILIA proto nemají oporu v tomto rozhodnutí.

K bodu IV. stran aplikace Směrnice o službách, žalobce oponuje, tak jak již uvedl v replice, že čl. 17 Směrnice o službách nevylučuje použití směrnice na služby spojené se správou autorských práv, DILIA přehlíží rozdíl mezi autorskými právy jako takovými na straně jedné a službami spojenými s autorskými právy na straně druhé. K tomu poukazuje na znění čl. 17 odst. 11 s tím, že rovněž Evropská komise uvádí, že odchylka stanovená v tomto článku ve vztahu k právům duševního vlastnictví se vztahuje na tato práva jako taková (existenci práva, jeho rozsah a výjimky, dobu platnosti) a nevztahuje se naopak na služby spojené se správou těchto práv, například služby

poskytované organizacemi pro kolektivní správu nebo patentovými zástupci, jak je uvedeno v Příručce ke směrnici o službách. Je tak zcela jasné, že Směrnice o službách se na služby poskytované žalobcem vztahuje. Tvrdí-li dále DILIA, že směrnice v návaznosti na český zákon č. 222/2009 se vztahuje pouze na přeshraniční poskytování služeb, ne situaci, kdy osoba usazená v jednom členském státě hodlá přesídlit, žalobce oponuje, že ve své žalobě neuvádí, že by se chtěl usadit v jiném členském státě ani, že by chtěl přesídlit do jiného státu. Předmětem žaloby je otázka, zda organizace kolektivní správy, která je usazena v jednom členském státě a která v tomto státě získala platné oprávnění, může poskytovat služby kolektivní správy v jiném členském státě, aniž by k tomu potřebovala další oprávnění od orgánů tohoto druhého státu a nemusela být usazena v tomto druhém členském státě.

Ačkoliv Komise EU jasně potvrdila, že služby kolektivní správy autorských práv jsou službami, na něž se vztahuje Směrnice o službách, žalobce pro úplnost shrnuje své argumenty pro důvod, proč jsou služby kolektivní správy práv službami ve smyslu Směrnice o službách (opakovaně poukazuje na čl. 4 odst. 1 uvedené směrnice, čl. 50 Smlouvy EU a čl. 57 odst. 2 SFEU a dále obdobně jako v replice poukazuje na to, jaké druhy služeb poskytuje, viz shora).

K bodu V. oponuje, že rozhodnutí odvisí od unijního práva, ustanovení českého autorského zákona musí být vykládána v souladu s unijním právem, jeho právo tak přímo vyplývá z Smlouvy EU a Směrnice o službách. Pokud DILIA považuje unijní právo za dostatečně jasné „*acte claire*“ a odvolává se na rozsudek Soudního dvora ve věci C - 283/81 (věc CILFIT), pak odkazuje na uvedený judikát, podle něhož „*O acte claire se jedná v případě, že v předchozích rozhodnutích Evropského soudního dvora (i) již byla předmětná právní otázka řešena, i když otázky, jež jsou předmětem sporu, nejsou zcela totožné, pokud (ii) má vnitrostátní soud za to, že dotčená právní otázka je stejně zjevná soudům v jiných členských státech a Evropskému soudnímu dvoru, takže nenechává prostor pro žádnou rozumnou pochybnost ohledně toho, jak má být předložená otázka zodpovězena.*“ Žalobce uvádí, že Soudní dvůr předmětnou otázku dosud neřešil, proto nelze v dané věci „*acte claire*“ použít. Městský soud v Praze může položit předběžnou otázku, byť není soudem poslední instance, protože pokud by měl Městský soud pochybnosti o relevanci a použitelnosti unijního práva, nic v tom nebrání. Ohledně navrhované otázky osobou zúčastněnou, žalobce poukazuje na to, že čl. 9 směrnice 93/83/EHS není dotčena domněnka, že autor audiovizuálního díla uděluje výrobci audiovizuálního záznamu právo k užití díla kabelovým přenosem. Citovaná směrnice pak neřeší předmět tohoto sporu.

Žalobce se domnívá, že Smlouva SFEU a Směrnice o službách plně podporují jeho stanovisko a požadavek, že již není třeba předkládat Soudnímu dvoru žádnou předběžnou otázku. V závěru shrnul, pokud by soud dospěl k opačnému závěru, otázky, které by měly být podloženy.

xx/ INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů, o.s., /v dodatečně podaném vyjádření 6. 5. 2013, kdy 9. 4. 2013 při jednání se zástupce nevyjádřil/ poukázala na to, že (I) žalobce ve své žádosti o udělení oprávnění kolektivního správce uvedl několik práv, která hodlá kolektivně spravovat, ke kterým však již získal INTERGRAM oprávnění Ministerstva kultury (rozhodnutí Ministerstva kultury č.j. 3512/96, a č.j. 3209/2001); jde především /dle § 96 odst. 1 písm.c) autorského zákona/ o

- právo na užití kabelovým přenosem zvukově obrazových záznamů,
- právo na užití kabelovým přenosem výkonů zaznamenaných na zvukový záznam s výjimkou takových výkonů, jejichž zvukový záznam byl vydán k obchodním účelům, pokud tyto práva příslušní umělci převedli na výrobce zvukově obrazového záznamu ze zákona či na základě presumpce nebo smlouvy,
- právo na užití kabelovým přenosem zvukových záznamů jiných než vydaných k obchodním účelům, pokud tyto práva příslušní umělci převedli na výrobce zvukově obrazového záznamu ze zákona či na základě presumpce nebo smlouvy.

Tato práva jsou povinně kolektivně spravována a lze je proto vykonávat pouze v zastoupení kolektivního správce, tato práva si nositel práv nemůže vykonávat osobně, jde o kogentní ustanovení, které nositel práva nemůže vyloučit či omezit, a to ani dohodou s kolektivním správcem. Pokud by si nositel práv spravoval svá povinně kolektivně spravovaná majetková práva přesto sám, bylo by takové jednání v rozporu s autorským zákonem (odkaz na Autorský zákon, komentář. Telec, Tůma, Praha Beck, 2007s 758). Tato práva nelze proto platně převést na jiného nositele práv.

(II) Ohledně neúspěšného jednání týkajícího se spolupráce s tuzemskými kolektivními správci se ohrazuje, že jednání byla vedena, dospěla až do fáze schválení podmínek zmíněné dohody, schválení dohody výborem INTERGRAM, ale k samotnému podpisu této dohody nikdy nedošlo z důvodu jejího zmaření ze strany žalobce. Nelze tak tvrdit, že se jednalo o neúspěšnou spolupráci s tuzemskými kolektivními správci.

(III) Současná právní úprava neupravuje podmínku „sídla v České republice“, k tomu odkazuje na novelu autorského zákona, jak je uvedeno v napadeném rozhodnutí. Ust. § 98 odst. 6 písm. c) autorského zákona ve spojení s příslušnou úpravou možnosti odnětí příslušného oprávnění neumožňuje vyhovět žádosti žalobce.

(IV) Monopolní postavení kolektivního správce podle české právní úpravy není v rozporu s komunitárním právem, protože jednotná úprava pro oblast kolektivní správy práv na komunitární úrovni není řešena, žádný právní předpis nezakázal princip monopolu kolektivní správy. Z čl. 9 odst. 2 Směrnice č. 93/83/EHS vyplývá, že může být jedna nebo více organizací, volba monopolů nebo pro plurality je postavena na vnitrostátní právní úpravě, v mnoha zemích pak existuje jeden kolektivní správce, vzhledem k tomu, že takovéto řešení přispívá k účinnému výkonu kolektivní správy ve vztahu k jednotlivým nositelům práv i k uživatelům. Dokonce některé státy mají koncepci monopolu kolektivního správce stanovenou přímo v zákoně, například Maďarsko, Slovinsko. K souvislosti monopolního postavení kolektivních správců a soutěžního práva poukazuje na odbornou publikaci Dagmar Hartmanové, kdy dle názoru tohoto odborníka kontinentální soutěžní právo je založeno na principu dovolenosti monopolního postavení, přičemž předpisy upravují zákaz zneužití monopolního postavení. Dále odkazuje na Studii a doporučení Světové organizace duševního vlastnictví, podle nichž „Zásadním pravidlem je, aby byl pouze jeden kolektivní správce pro stejnou kategorii práv v každé zemi. Existence dvou či více kolektivních správců ve stejné oblasti může omezit či dokonce vyloučit přednosti kolektivní správy. Monopolní postavení kolektivního správce neporušuje komunitární právo.

(V) K porušení Směrnice o službách zastává názor, že činnost kolektivní správy nelze považovat za službu ve smyslu čl. 4 této směrnice, protože nejde o ekonomickou činnost, která by dosahovala zisk. Kolektivní správce vykonává činnost nevýdělečně a je oprávněn požadovat náhradu účelně vynaložených nákladů a tedy se nevykonává za úplatu, naopak lze ji považovat za projev naléhavého obecného zájmu. Tato směrnice nezakotvuje, že by kolektivní správa byla považována za službu. K tomu odkazuje na nález ÚS 1658/11. Vzhledem k neexistenci jednotného výkladu je na místě upozornit, že jedinou institucí, která může vyslovit závazný výklad je Soudní dvůr EU. Proto podporuje argumentaci Ministerstva kultury.

xxx/ Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, o.s. (OSA), v písemném vyjádření předloženém při jednání 9. 4. 2013, jako zúčastněná osoba především uvedla, (I) že žalobce žádal o oprávnění k výkonu kolektivní správy práv na kabelový přenos podle § 96 odst. 1 písm. c) autorského zákona mj. *k dílům hudebním „zvláště vytvořeným autory pro začlenění do audiovizuálního díla a zvukově obrazového záznamu“ pokud autoři „převodili práva na přenos na výrobce zvukově obrazového záznamu ze zákona*

či na základě presumpce nebo smlouvy“. OSA podotýká, že takové vymezení hudebních děl nemá z hlediska českého práva právní význam a *odkazuje na ust. § 64 odst. 1 autorského zákona, jež vyjímá hudební díla se režimu jiných děl audiovizuálně užitých.* Žádostí je proto dotčena, neboť disponuje oprávněním uděleným žalovaným pod č.j. 4449/2001.

Je přesvědčena, že žádosti nelze vyhovět již z toho důvodu, že osoby, o nichž žalobce tvrdí, že jsou nositeli práva k dílům hudebním, těmito nositeli ve smyslu § 96 autorského zákona nejsou. Ust. § 96 odst. 2 autorského zákona stanoví, že *nositelé práva jsou ex lege zastoupení kolektivním správcem pro výkon práva podle § 96 odst. 1, jež je předmětem žádosti, i pro domáhání se nároků z tohoto práva, včetně nároku na náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení z neoprávněného výkonu tohoto práva.* Rozumí se tak, že těmito nositeli práva jsou pouze původní, nikoliv odvození nositelé práva, jsou-li totiž nositelé práva ze zákona zastoupení, nemůžou platně udělit licenci jinému. Toto ustanovení je kogentní a nelze je dohodou stran vyloučit, dokonce i v případě, že by smluvní strany podřídily svůj závazek cizímu právu, bylo by toto ustanovení na území České republiky použitelné, a to jako nutně použitelný předpis ve smyslu čl. 9 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I), protože podle něho se vztahuje na všechny nositele práv na území České republiky, jímž zakazuje určité jednání (uzavření licenční smlouvy přímo zastoupeným bez ingerence kolektivního správce). Smyslem je zajistit efektivní výkon autorského práva v situaci, kdy se výkon tohoto práva individuálně jeví jako neekonomický ba nemožný. Toto ustanovení tak je komunitárně konformní, tomu odpovídá i systém českého práva. Důsledky, kdy by působily dva kolektivní správci, by byly absurdní též s ohledem na ust. § 101 odst. 9 autorského zákona, jež předvídá účinky hromadné smlouvy a na smluvně nezastoupené nositele práva (Bylo by pak otázkou, kterým kolektivním správcem uzavřené smlouvy by se měly dle tohoto ustanovení vztahovat i na smluvně nezastoupené nositele práv).

Žalobce proto nemůže získat oprávnění pro výkon kolektivní správy mimo jiné též proto, že není schopen předložit seznam autorů hudebních děl, kteří projevíli zájem o kolektivní správu ve smyslu § 98 odst. 3 písm. d) autorského zákona. Autoři hudebních děl totiž nemohli ve smyslu ust. § 96 odst. 2 tohoto zákona platně poskytnout licenci k užití díla kabelovým přenosem výrobcí audiovizuálního díla.

(II) Za nejpodstatnější považuje, že ust. § 98 odst. 6 písm. c) autorského zákona jednoznačně neumožňuje udělení žádného ze žádaných oprávnění žalobci. Toto ustanovení není v rozporu s právem Evropských společenství, neomezuje celoevropskou soutěž mezi organizacemi kolektivní správy, neboť jakékoliv organizace kolektivní správy mohou soutěžit o udělení oprávnění ve fázi jeho udělování v dané chvíli, tedy ve vztahu k těm právům a k těm druhům děl, k nimž dnes není kolektivní správa vykonávána. *Svobodná soutěž ochranných organizací na vnitřním trhu je dána též tím, že nositel práv má volbu, zda bude, například pro území České republiky, zastoupen přímo českou ochrannou organizací nebo udělí zmocnění v jiném státě působících ochranné organizaci.*

Rozpor s komunitárním právem neshledává OSA ani v quazi „monopolním“ působení tohoto ustanovení, k tomu odkazuje na rozsudek Evropského soudního dvora (věc 22/79, SACEM) podle něhož toto monopolní postavení ochranné organizace autorské není protiprávní *per se*, neboť „je třeba vzít v úvahu, že podnik tohoto typu je sdružení, jehož cílem je chránit práva a zájmy sdružených jednotlivců ve vztahu zejména k významným uživatelům a distributorům hudby, jako jsou vysílací organizace a výrobci desek; účinná ochrana těchto práv a zájmů předpokládá, že sdružení je nadáno pozicí založenou na cesi práv sdružených autorů v jeho prospěch v rozsahu nutném k tomu, aby jeho aktivitám byl dán požadovaný rozsah a význam.“ K tomu odkazuje rovněž na literaturu, dle níž soud

připouští, že autorská ochranná organizace může mít legálně dominantní postavení. V rozporu s komunitárním právem by bylo pouze zneužití takového dominantního postavení, a to pouze, stalo-li by se tak na podstatné části vnitřního trhu ES.

Ani v jiných členských státech není výjimkou, že existuje pouze jediná ochranná organizace na území jednoho členského státu pro zastupování nositelů práv ve vztahu ke konkrétnímu druhu děl, resp. práv (pro díla hudební například SACEM ve Francii, GEMA v SRN, SOZA na Slovensku).

Na okraj uvádí, že pokud by toto ustanovení mělo být v rozporu s komunitárním právem, nemůže správní orgán takový rozpor překlénout výkladem contra legem, jak požaduje žalobce a rozhodnout v rozporu s tímto ustanovením. Domnívá-li se žalobce, že tomu tak je, je na něm domáhat se náhrady škody proti České republice pro rozpor vnitrostátního práva s komunitárním právem.

(III) K námitce žalobce týkající se diskriminace z důvodu státní příslušnosti poukazuje na to, že již po novelizaci ust. § 97 odst. 2 autorského zákona je bezpředmětná.

(IV.) Pro odnětí oprávnění kolektivním správcům dosavadním nebyly splněny zákonné podmínky.

(V) Žalobcem předložený vzorový návrh smlouvy s nositeli práva svědčí o tom, že žalobce je jen málo orientován v českém právním prostředí, neboť tato smlouva není koncipována podle českého práva, zdá se být smlouvou licenční, nikoliv smlouvou o zastupování. Podle vzorové smlouvy nositel práva v „převádí“ na žalobce „právo na přenos vysílání televizních programů“, povaha tohoto ustanovení však není jasná (poskytnutí či postoupení licence ?, nebo licenci výhradní či nevýhradní ?, zastupování?), neobvyklé je též ujednání o zákazu postoupení pohledávky nositele práv za žalobcem (čl.9), aniž by byla zapovězeno postoupit pohledávku žalobce za nositelem práv; neobvyklou je i dohoda o promlčení (čl. 10), jež není přípustná podle použitelných předpisů českého práva.

Žalobce v závěrečném písemném vyjádření z 6.5.2013 oponoval tomuto vyjádření OSA (jako i dalším vyjádřením zúčastněných osob v průběhu jednání dne 9.4.2013; str. 296-309 soudního spisu) tím, že napadená rozhodnutí žalované strany nejsou odůvodněna tím, že žalobce uvedl v žádosti „hudebního díla vytvořená speciálně pro filmy“ a údajným porušením ust. § 64 a § 96 autorského zákona. Toto tvrzení OSA považuje za irelevantní, neboť na takovém závěru rozhodnutí žalovaného nestojí. Nadto se domnívá, že zahrnutím „hudebních děl vytvořených speciálně pro filmy“ do žádosti neporušil žádné ustanovení autorského zákona. Ust. § 64 tohoto zákona neporušil, neboť podle § 2 autorského zákona jsou hudební díla chráněná bez ohledu na to, jestli je takové dílo užito ve filmu a bez ohledu na to, zda bylo vytvořeno speciálně pro film. Hudební dílo takto užité ve filmu je „dílem audiovizuálně užitým“ v souladu s druhou větou § 63 odst. 1, § 64 autorského zákona. Ust. § 64 odst. 1 pak vylučuje hudební díla jako výjimku z obecné právní domněnky pro díla audiovizuálně užitá. Podle této domněnky se předpokládá, že autor poskytuje určitá oprávnění a licence filmovému producentovi. Tento předpoklad se nevztahuje na hudební díla, i přesto není předem vyloučeno, aby filmový producent získal oprávnění a licence od skladatele na základě zvláštní smlouvy. Tvrzení OSA, že je předem vyloučeno, aby autor hudebního díla poskytl filmovému proces producentovi jistá práva a licence ve vztahu k dotčenému hudebnímu dílu, nemá v tomto ustanovení oporu. Rovněž tak nedochází k porušení § 96 odst. 2 autorského zákona, i když podle § 96 odst. 1 písm. c) autorského zákona podléhá kabelový přenos i hudebních děl povinné kolektivní správě. Podle § 96 odst. 2 autorského zákona jsou nositelé práv zastoupeni ze zákona příslušným kolektivním správcem. Neplatí, co tvrdí OSA, že nositelem práva v případě kabelového přenosu hudebního díla může být pouze samotný skladatel a nikoliv filmový producent, jemuž skladatel poskytl určitá oprávnění a licence, aby jej oprávnil k užití hudebního díla v jeho filmu. Ust. § 96 odst. 2 autorského zákona hovoří o „nositeli práv“ na rozdíl od ostatních ustanovení, kde se užívá pojem „autor“; to dokazuje, že nositel práv není omezen na původního autora /skladatele/, ale zahrnuje rovněž nositele práv /filmového producenta/, jemuž původní autor - skladatel udělil určitá oprávnění

a licence. Principem ust. § 96 odst. 2 není předem zamezit autorům v tom, aby poskytovaly licence a oprávnění jiným osobám nebo právním subjektům (i filmovému producentovi), ale zajistit, aby práva v oblastech stanovených v § 96 odst. 1, pro něž je kolektivní správa povinná, nemohl uplatňovat jednotlivý nositel. Principem § 96 odst. 2 je chránit uživatele (například provozovatele kabelového televizního přenosu); jsou chráněni před nároky vznášenými jednotlivými nositeli práv, když přenášejí díla a jiný chráněný obsah. Musejí jednat pouze s příslušnými organizacemi pro kolektivní správu, od nichž mohou získat potřebná práva na přenos mnohem snadněji než od stovek tisíců jednotlivých nositelů.

I kdyby tato argumentace OSA mohla obstát, žalovaná strana nebyla oprávněna zcela zamítnout žádost žalobce. Hudební díla byla pouze malou součástí z mnoha dalších kategorií děl a chráněných obsahů, u nichž žalobce chtěl poskytovat služby kolektivní správy v České republice, při uvedeném výkladu by tedy žalovaná strana měla zamítnout pouze malou část žádosti. Žádost nebyla zaměřena na „hudební díla“, ale na audiovizuální díla a audiovizuální záznamy, „hudební díla vytvořená speciálně pro film“ byla zahrnuta pouze jako jedna z dalších kategorií, představovala tak pouze sekundární aspekt žádosti, která primárně byla zaměřena na audiovizuální díla a záznamy.

K tvrzení OSA, že ust. § 98 odst. 6 písm. c) autorského zákona brání udělení oprávnění žalobci a že toto ustanovení neporušuje práva Společenství, neboť hospodářská soutěž mezi organizacemi pro kolektivní správu je zaručena, jelikož jakákoliv organizace pro kolektivní správu se může účastnit výběrových řízení na udělení oprávnění v okamžiku, kdy se uděluje, žalobce poukazuje na to, že v době, kdy byla udělena oprávnění českým stávajícím kolektivním správcům, žalobce ještě neexistoval a tudíž se nemohl účastnit výběrového řízení. Nově přichází organizace by tak neměly nikdy žádnou šanci účastnit se hospodářské soutěže.

K argumentu OSA, že nositel autorských práv se může svobodně rozhodnout, jestli chce být zastupován přímo českou organizací pro ochranu autorského práva, nebo jestli své oprávnění na ochranu autorského práva poskytne organizaci, která působí v nějaké jiné jurisdikci, oponuje žalobce tím, že tato svobody volby nemá pro české filmové producenty zvláštní význam, pokud nemůže žalobce uplatňovat práva českého filmového producenta na přenos na domácím trhu, který je pro takového producenta nejzajímavější.

Odkazuje-li OSA na soudní judikaturu Evropského soudního dvora, podle níž není dominantní pozice organizace pro kolektivní zpravu sama o sobě protiprávní, jde o odkaz zavádějící a vytržený z kontextu, neboť se týká vztahu mezi uživateli a organizacemi pro kolektivní správu, Soudní dvůr tedy rozhodoval o tom, zda došlo ke zneužití dominantní pozice ze strany organizace pro kolektivní správu ve vztahu k uživateli podle čl. 86 Smlouvy EHS (dnes čl. 102 SFEU). Příklad nyní projednávaný se však týká vztahu mezi organizacemi pro kolektivní správu.

Poukaz, že i v jiných členských státech je možné se setkat s jednou organizací pro kolektivní správu práv na určitou kategorii práv, není relevantní, neboť přesto, že tomu tak v některých státech je, vnitrostátní legislativa na rozdíl od legislativy České republiky nezakazuje existenci několika organizací pro kolektivní správu, pokud OSA hovoří o organizacích pro kolektivní správu práv k hudebním dílům, pokud by provedla analýzu trhu organizací pro kolektivní správu práv v oblasti filmu nebo audiovizuálních děl, zjistila by, že často existuje několik organizací pro kolektivní správu filmových práv. Pokud pak existují v některých zemích vnitrostátní zákony opravňující k provozování činnosti pouze jednu organizaci, neznamená to, že je to v souladu s evropským právem.

Tvrdí-li OSA, že žalobce měl požadovat náhradu škody po České republice za to, že český autorský zákon není v souladu s legislativou Společenství, žalobce poukazuje na to, že žalobce napadá samostatně 2 aspekty rozhodnutí žalovaného, jednak žalovaný uvedl, že žalobce nemůže v České republice poskytovat služby kolektivní správy bez oprávnění jím udělených, podle žalobce tak neuplatňuje správně ust. § 97 a § 98 autorského zákona, neboť tato ustanovení by bylo možno vykládat tak, že se nevztahují na ty organizace pro kolektivní správu, které již obdrželi oprávnění v jiném členském státě, jednak žalovaný aplikoval ust. § 98 odst. 6 písm. c) autorského zákona podle žalobce nesprávně, podle žalobce žalovaná strana měla oprávnění udělit, neboť ustanovení měla vykládat v tom smyslu, že se vztahuje pouze na českou organizaci pro kolektivní správu, nikoliv na organizace pro kolektivní správu, které sídlí v jiném členském státě.

Pokud jde o změnu zákona v souvislosti s ust. § 97 odst. 2 autorského zákona, OSA nepochopila argumentaci žalobce, žalobce nenapadá diskriminaci mezi společnostmi žalobce a

Českou republikou, která by byla založena na diskriminaci dle sídla společností, ale diskriminaci na základě skutečností, že oprávnění organizací v ČR byla udělena v okamžiku, kdy neexistovaly žádné konkurenční právní subjekty z jiných členských států EU, které by chtěly působit České republice a neexistuje žádný způsob, jak by mohla nově příchozí organizace pro kolektivní správu prokázat, že poskytuje lepší kolektivní správu, tudíž by měla získat oprávnění namísto stávajících organizací.

Námítku OSA, že žalobce neprokázal, že zastupuje více nositelů autorských práv než české organizace, odmítá, když předložil k tomu dostatečné důkazy; k zpochybňování mandátní smlouvy vítá konstruktivní připomínky.

xxxx) OOA-S, Ochránná organizace autorská-Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, o.s. se vyjádřila při jednání 9.4. a 14.5.2013, podpořila argumentaci žalovaného s tím, že postupoval v souladu s autorským zákonem a nemohl překročit své oprávnění a vydat potvrzení nebo sdělení žalobci v tom smyslu jak původně požadoval, že povolení nepotřebuje. Shoduje se rovněž s argumentací DILIA, že existuje veřejný zájem na zachování monopolního postavení kolektivní správy, které směřuje předně k ochraně autora, kdy producent vůči němu je v silnějším postavení, autor je chráněn tím, že je mu znemožněno vzdát se a předat práva producentovi, protože jde o povinně kolektivně spravovaná práva, a má tak zajištěno, že mu bude vyplacena odměna za užití díla a nikoliv, že by se odměny vzdal a přenesl ji na producenta.

Účastníci řízení a osoby na řízení zúčastněné se k věci vyjádřili rovněž při uvedených jednáních soudu. Kromě již uvedeného bylo poukázáno na to, že byla podána žádost o rozhodnutí o předběžné otázce Krajským soudem v Plzni ve věci sporu žalobce Ochránný svaz autorský pro práva dílům hudebním- OSA proti žalovanému Léčebné Lázně- Mariánské Lázně pod zn. věc C-351/12 (kopie na čl. 253 soudního spisu), a to mj. i otázka zda,

„3) Je třeba článek 56 a následující a článek 102 Smlouvy o fungování Evropské unie (potažmo článek 16 směrnice [...] o službách [...]) vykládat tak, že brání [OR 2] v aplikaci vnitrostátní právní úpravy, která vyhrazuje výkon kolektivní správy autorských práv na území státu pouze jednomu (monopolnímu) kolektivnímu správci autorských práv, a tím neumožňuje příjemci služby volný výběr kolektivního správce z jiného státu Evropské unie?“

Ačkoliv v dané věci nebylo doposud rozhodnuto, ani nebylo vydáno stanovisko generálního advokáta, jsou soudu známa vyjádření účastníků řízení. Zatímco Komise považuje dominantní postavení kolektivních správců za neslučitelné s volným pohybem služeb a svobodou usazování, členské státy (zde Česko, Německo, Rakousko, Maďarsko, Polsko) jejich postavení obhajují. */Informace o průběhu řízení byly získány z databáze ISAP, sekce. Řízení o předběžné otázce spravované Odborem komunitárního práva MZV/.*

Česká republika ve svém stanovisku konstatuje, že čl. 56 a násl. a čl. 102 SFEU (resp. čl. 16 směrnice) je třeba vykládat tak, že nebrání aplikaci vnitrostátní právní úpravy, která uživatelům práv duševního vlastnictví usazeným v daném členském státě neumožňuje přijímání služeb od kolektivních správců usazených v jiných členských státech.

Dle vyjádření Německa není dána působnost směrnice, neboť kolektivní správci poskytují služby ne hospodářské povahy ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. a) směrnice o službách. Kolektivní správce spravuje a dohlíží jakožto fiduciář na práva oprávněných příjemců na základě smluvního vztahu, přičemž bez jeho činnosti by držitelé práv nebyli chráněni. Ve vztahu k primárnímu právu Německo uvádí, že požadavek získat povolení k výkonu kolektivní

správy má zabezpečit, že správu práv budou vykonávat pouze kolektivní správci, kteří prokáží nezbytnou míru spolehlivosti a dostatečný hospodářský základ.

Rakousko ve svém vyjádření uvádí, že případné omezení volného pohybu je odůvodněno tím, že by liberalizace vedla k oslabení pozice držitelů práv, k praktickým potížím pro uživatele identifikovat správného správce a ke zvýšení nákladů za užívání děl, neboť by jednotliví správci byli nuceni na daném území vytvořit zvláštní kontrolní a logistický aparát. Ve vztahu ke směrnici o službách se Rakousko domnívá, že i kolektivní správa spadá pod výjimku čl. 17 bodu 11 směrnice o službách. Dále ke zneužívání monopolního postavení ve smyslu čl. 102 SFEU nedochází dle Rakouska pouhým stanovením monopolního postavení kolektivního správce, který navíc těží z „výjimky“ čl. 106 odst. 2 SFEU.

Maďarsko v souvislosti s předloženou předběžnou otázkou upozorňuje na dvě specifika odlišující danou službu od definice služeb v SFEU. Uvádí, že nositelé práv ve skutečnosti vykonávají prostřednictvím organizace kolektivní správy svá práva sami autonomním způsobem. Dále v řadě států kolektivní správci nezískávají za svou činnost kolektivní správy jako protiplnění žádnou odměnu nebo hospodářskou výhodu. Hlavní argument Maďarska pak vychází z úvahy, že v dané věci jde o službu obecného (ne)hospodářského zájmu, jejíž liberalizace by vedla k vytlačení místní kultury a komerčně méně významných nositelů práv z trhu. Z hlediska hospodářské soutěže se Maďarsko domnívá, že čl. 102 SFEU je třeba vykládat v tom smyslu, že nebrání tomu, aby členský stát udělil oprávnění k výkonu kolektivní správy práv na svém území pouze jediné organizaci pro určitý druh díla, jelikož tento článek nezakazuje existenci dominantního postavení. Vnitrostátnímu soudu přísluší ověřit, zda s ohledem na okolnosti projednávaného případu došlo ke zneužití dominantního postavení, či nikoliv.

Polsko uvádí, že aplikace ustanovení vnitrostátního práva, která neumožňují příjemci služby volný výběr kolektivního správce z jiného státu Evropské unie, musí být posuzována obecně z hlediska čl. 56 a následujících a čl. 102 SFEU, jakož i čl. 16 směrnice o službách. Naproti tomu v případě, kdy je kolektivní správce autorských práv na základě vnitrostátního práva oprávněn zastupovat nositele práv bez ohledu na to, zda mu svěřili svá práva, či nikoliv (povinná či široká kolektivní správa), mělo by se dle názoru polské vlády jednat o výjimku z volného pohybu služeb podle čl. 17 bodu 11 směrnice o službách.

Komise naopak shledává monopolní postavení kolektivního správce za neslučitelné s čl. 49 a čl. 56 SFEU, neboť organizace pro kolektivní správu s legálním sídlem v jiném členském státu nemůže rozšířit svoji činnost na Českou republiku, ať již prostřednictvím druhé provozovny nebo poskytnutím služeb. Komise přitom neuznává ani jeden z důvodů, který by takové omezení odůvodnil. K argumentu, že zrušení monopolu může vést k fragmentaci trhu a k následným obtížím pro obchodní uživatele, Komise vyzdvihuje, že v členských státech, které monopol nemají, k žádné fragmentaci nedochází, přičemž identifikace organizace spravující ta práva, která obchodní uživatelé chtějí využívat, lze docílit oslovením jedné z organizací kolektivní správy, která většinou dokáže nasměrovat na tu „správnou“ organizaci. Ve vztahu k ochraně držitelů práv a spotřebitelů Komise opakuje svoji klasickou argumentační linii, dle které by zrušení monopolu mělo vést k zvýšení odměn oprávněných osob (z důvodu přímé správy, tj. bez dvojích administrativních nákladů za dva správce) a k větší nabídce služeb pro spotřebitele.

Současně bylo při prvním jednání u městského soudu avizováno, že 12.4.2013 se předpokládá vydání rozhodnutí Soudního dvora ve věci č. COMP/C-2/38.698- CISAC (dále jen „CISAC“).

Posouzení věci soudem

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s.ř.s.).

Soud na úvod, vzhledem k argumentaci zúčastněné osoby DILIA, (bod II) jejího vyjádření, obecně předesílá, že soudní přezkum rozhodnutí správního orgánu postupem podle ust. § 65 a násl. s.ř.s. je vymezen žalobou uplatněnými body ve lhůtě k podání žaloby. Soudu proto přísluší zkoumat, zda řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, trpí vadami řízení žalobou namítanými, zda tyto vady měly či mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí a zda je rozhodnutí vydáno v rozporu se zákonem z důvodů právních či skutkových žalobou namítaných. Soudu nepřísluší v tomto přezkumném řízení zkoumat, zda by rozhodnutí mohlo obstat z jiných důvodů, o které se výrok neopírá, a nahrazovat tak rozhodovací činnost správního orgánu, protože proti v rozhodnutí nevyjádřeným důvodům ani nemohla žaloba směřovat. Rovněž tak se nemohou stát oporou výroku napadeného rozhodnutí důvody, které žalovaný uvede až ve vyjádření k žalobě. Tím spíše by soud nemohl žalobu zamítnout z důvodů, v nichž DILIA shledává oporu pro zamítavé rozhodnutí o žádosti žalobce tj. důvodu dle § 98 odst. 6 písm. a) autorského zákona, když v odůvodnění rozhodnutí závěr podle tohoto ustanovení vysloven nebyl, a to za situace, kdy naopak v odůvodnění rozhodnutí I.stupně (str.2) i v odůvodnění rozhodnutí ministra (str. 3), se výslovně uvádí, že žadatel přiložil k žádosti veškeré doklady ve smyslu ust. § 98 odst. 2 a 3 autorského zákona. Tento závěr správního orgánu nelze považovat za „odlišnou poznámku“, pakliže zamítnutí žádosti se opírá o ust. § 98 odst. 6 písm.c) a nikoli o § 98 odst. 6 písm.a) autorského zákona.

K zamítnutí žaloby nemohla rovněž vést ani dílčí argumentace OSA, poukazující na ust. § 64 odst. 1 autorského zákona, jež vyjímá hudební díla z režimu děl audiovizuálně užitých, neboť napadené rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobce nestojí na zamítnutí žádosti pouze v tomto dílčím rozsahu a je tak prosto skutkové a právní argumentace v tomto směru, kterou žalobce a OSA nyní vedou, a kterou by soud mohl přezkoumávat.

K zamítnutí žaloby pak nemohla vést ani argumentace vznesená žalovaným ve vyjádření k žalobě, že totiž žalobce spojuje svou žalobu výlučně s porušením svobody volného pohybu přeshraničních služeb dle čl. 49 a 50 Smlouvy ES (nyní čl. 56 a 57 SFEU) a ustanoveními směrnice týkajícími se této svobody, že však s ohledem na faktické okolnosti případu je nutno kvalifikovat činnost, kterou žalobce hodlá vykonávat jako výkon svobody usazování ve smyslu čl. 43 až 48 Smlouvy ES (nyní čl. 49 až 55 SFEU), kdy žalovaný dovozuje, že žalobce se sídlem v Lucembursku má v úmyslu kolektivně poskytovat práva uživatelům kabelového přenosu v České republice a platit odměny držitelům práv se sídlem v České republice, kteří by mohli mít nárok na odměnu od žalobce za užití kabelovým přenosem jejich děl v České republice, tedy, že cílem žalobce je nepřetržitý výkon činnosti kolektivního správce v České republice, nikoli „přeshraniční poskytování služeb“ tj.činnost vykonávána dočasně a příležitostně (rozsudek ESD C-215/01), jak vyžaduje svoboda volného pohybu přeshraničních služeb dle čl. 49 a 50 Smlouvy ES a žalobce tím způsobem splní podmínky usazování (rozsudek ESD C-55/94). Z procesního hlediska nemůže soud přehlédnout, že ačkoliv se žalobce výslovně v rozkladu dovolával porušení svobody volného pohybu služeb (nikoli porušení svobody usazování), rozhodnutí ministra nestojí na hodnocení faktických okolností případu a závěru, jak je nyní prezentován ve vyjádření k žalobě. Pojetí rozdílů obou forem rozvíjení činnosti poskytování služeb v rámci vnitřního trhu EU, buď tím, že se poskytovatel „usadí“ v jiném členském státě, nebo tím, že využije „volný pohyb služeb“

přes hranice v rámci vnitřního trhu EU (srov. nař. bod 1), 5) a 6) preambule Směrnice o službách) ze strany správního orgánu a jejich dopad na aplikaci ust. § 98 odst. 6 písm.c) autorského zákona v daném případě lze seznat toliko v závěrech rozhodnutí, že autorský zákon není diskriminační, protože v obou případech se na žadatele, resp. poskytovatele služeb toto ustanovení bude uplatňovat stejně, bez rozdílu jeho státní příslušnosti či místa pobytu.

Soud proto neshledal předně uvedené formální argumenty důvodem pro zamítnutí žaloby.

Nad rámec soudního přezkumu napadeného rozhodnutí jde v daném případě i argumentace stran sporu, že v daném případě jde o práva povinně kolektivně spravovaná (§ 96 autorského zákona), rozhodnutí na závěrech v tomto směru nestojí. Autorský zákon reflektuje požadavek čl. 9 bod 1. Směrnice č. 93/83/EHS, o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu, tj. aby *právo nositelů autorského práva a nositelů práv s autorským právem souvisejících udělit nebo odmítnout povolení provozovateli kabelového přenosu ke kabelovému přenosu mohlo být vykonáváno pouze přes organizaci pro kolektivní správu*. Bod 2. čl. 9 této směrnice pak je ve vztahu k předmětu soudního přezkumu, jímž je napadené rozhodnutí, neutrální, lze z něho toliko dovodit, jak se žalobce dovolává, že není vyloučeno, aby i kolektivní správu v tomto případě vykonávalo více organizací, a v takovém případě je na vůli nositele práv rozhodnout, která z nich je oprávněna spravovat jeho práva. Monopol kolektivní správy práv tak na jednu stranu vylučuje tuto možnost volby nositele práv, na druhou stranu pokud nositel nepřevodil správu svých práv na organizaci pro kolektivní správu, která práva stejné kategorie spravuje, platí zde domněnka, že je oprávněna spravovat i jeho práva a je-li tak pouze jedna organizace, nevzniká problém nastíněný zúčastněnou osobou OSA stran smluvně nezastoupených nositelů práv v případě více organizací pro kolektivní správu. Z požadavku této směrnice však nelze dospět k závěru, že práva povinně kolektivně spravovaná, tj. spravovaná povinně prostřednictvím organizace kolektivní správy, musí být spravována prostřednictvím jen jedné organizace pro kolektivní správu na daném území členského státu, ani, že je a priori vyloučeno poskytování kolektivní správy organizací z jiného členského státu přeshraničně.

O námitkách žalobce uvažil takto:

Žalobce v žalobě namítá, že napadené rozhodnutí při aplikaci autorského zákona bylo vydáno v rozporu s čl. 49 a 50 Smlouvy ES (nyní čl. 56 a 57 SFEU) a ustanoveními Směrnice o službách, které zaručují svobodu volného pohybu služeb, a dovolává se přímého účinku uvedených článků Smlouvy ES, resp. i přímého účinku Směrnice o službách.

I.

Soud si je vědom, že ucelená úprava kolektivní správy autorských práv na unijní úrovni neexistuje, dotýkají se jí nepřímě dílčí úpravy, obsahující odkazy na správu práv kolektivními správci např. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/84/ES o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla, směrnice Rady 93/83/EHS o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a

kabelovém přenosu, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES o právní ochraně počítačových programů (kodifikované znění), směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES o právní ochraně databází, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících (kodifikované znění) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/77/ES, kterou se mění směrnice 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících.

Jak vyplynulo v průběhu řízení, je teprve připravován návrh Směrnice Evropského parlamentu a Rady o kolektivní správě autorského práva a práv s tím souvisejících a o udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu (dále jen „návrh směrnice“, dostupný pod 52012PC0372). Žalobce se s odkazem na tento návrh směrnice dovolával (čl. 167 soudního spisu) bodu 1.4 tohoto návrhu směrnice, v němž je přímo uvedeno, že tento návrh doplňuje Směrnici o službách a že tato směrnice se vztahuje na kolektivní správce jako poskytovatele služeb kolektivní správy práv, a dovozoval tak, že je oprávněn přímo nabízet licence ke svému souboru děl provozovatelům kabelové televize v České republice, dále se odvolával na třetí bod odůvodnění návrhu směrnice na podporu pro jeho názor, že je oprávněn jako organizace pro kolektivní správu disponující platným povolením v jednom členském státě bez omezení poskytovat služby v zahraničí za účelem zastupování držitelů práv. Žalovaný (str. 194 soudního spisu) tomuto oponoval s odkazem na důvody v dopisu zaslaném žalobci 25. ledna 2013 s tím, že pokud jde o návrh směrnice, je projednáván, a to nikoliv bez problémů. Pasáže zmiňované žalobcem nejsou součástí normativního textu a neimplikují závěry z nich žalobcem dovozované, názor Komise vyjádřený v citovaném úryvku z důvodové zprávy neodráží názor řady členských států, včetně České republiky pokud jde o regulaci kolektivní správy práv Směrnicí o službách, v současnosti pak úprava zákonného monopolu výkonu kolektivní správy podle českého autorského zákona zůstává stejná a není pravděpodobné, že by došlo k její změně.

Vzhledem k tomu, že jde toliko o předložený návrh, soud při úvaze o důvodnosti námitek žalobce z něj může vycházet toliko potud, pokud se návrh odvolává na již platné unijní právo a principy v něm vyjádřené a vychází z nich.

II.

Soud rovněž musí přihlížet k tomu, že v době vydání napadeného rozhodnutí 7. prosince 2009 byla již účinná Směrnice o službách na vnitřním trhu z 12. prosince 2006, která zavazovala členské státy jejím provedením do 28. prosince 2009, kdy podle čl. 44 členské státy měly uvést v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do uvedeného data. Mezi stranami je nesporné, že k uvedenému datu novelou autorského zákona byla provedena změna ust. § 97 odst. 2, v rámci implementace Směrnice o službách z r. 2006 (viz níže) byl odstraněn novelou autorského zákona, po upozornění Evropské komise, rozpor ust. § 97 odst. 2 autorského zákona se Smlouvou ES, s čl. 43 až 49, týkající se svobody usazování a volného pohybu služeb (dle důvodové zprávy k zákonu č. 168/2008Sb.)

Až po vydání rozhodnutí žalobou napadeného, avšak ve lhůtě pro transpozici Směrnice o službách, to k datu 28. prosince 2009 nabyl účinnosti zákon č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb, jímž byla uvedena směrnice implementována do českého právního řádu a upraveno přeshraniční poskytování služeb a povinnosti poskytovatelů služeb, práva příjemců služeb, jednotná kontaktní místa atd. ve smyslu článků uvedené směrnice. Aplikované ust. § 98 odst. 6 písm. c) autorského zákona ve vztahu k přímému účinku

dotčených článků Smlouvy ES (Smlouvy SFEU) nedoznalo změny ani v souvislosti s implementací Směrnice o službách.

Jak vyplývá z rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 29.11.2011 sp.zn. II.ÚS 1658/11, není ani změnou ust. § 97 odst. 2 autorského zákona najisto postaveno, zda byla Implementace Směrnice o službách takto provedená dostatečná.

Ústavní soud v tomto rozhodnutí mj. uvedl s odkazem na svůj nálezný sp. zn. I. ÚS 69/06, že (11)....„nelze shledat někoho vinným či povinným za porušení autorského zákona, pokud sám autorský zákon nevyhovuje vyššímu právu, jako je ústavní právo či právo EU. Právo EU (2) zaručuje, zejména čl. 56 a násl. Smlouvy o fungování Evropské unie, příjemci služby svobodu rozhodnout se mezi poskytovateli na vnitřním trhu EU (rozsudek ESD ve věci C-290/04 Scorpio, bod 32). V relevantním období stanovil autorský zákon v ust. § 98, že kolektivním správcem může být pouze právnická osoba se sídlem v České republice. Tento požadavek znemožňuje, aby si stěžovatel mohl zvolit jiného levnějšího kolektivního správce z jiného členského státu EU. Jak rovněž vyplývá z důvodové zprávy k zákonu č. 168/2008 Sb. (č.l. 34-42), kterým byl tento požadavek odstraněn, sama vláda ČR uznává, že požadavek sídla je neslučitelný s unijním právem. Vzhledem k tomu, že se lze na základní ekonomické svobody práva EU, jako je i svoboda příjemce služby, odvolávat přímo, nelze na stěžovatele aplikovat tento s právem EU neslučitelný předpis. Ačkoliv byl požadavek sídla odstraněn, je situace stěžovatele jakožto příjemce služby nezměněna, neboť autorský zákon (ust. § 98 odst. 6 písm. c)) nadále přiznává kolektivním správcům v jejich oblasti monopolní postavení. Tento požadavek je třeba rovněž považovat za odporující volnému poskytování (resp. přijímání) služeb, neboť si nemůže zvolit jiného (případně levnějšího) kolektivního správce. K podpoře svého tvrzení stěžovatel odkázal na příloženou tiskovou zprávu Evropské komise, která právě kvůli požadavku monopolního postavení kolektivních správců v ČR zahájila řízení o porušení smlouvy proti ČR....

(21) Předpokladem aplikace těchto článků SFEU je přitom a) mezistátní (unijní) rozměr (dle čl. 56 SFEU jsou zakázána "...omezení volného pohybu služeb uvnitř Unie...") a b) úplatný charakter poskytované služby (dle čl. 57 SFEU se za služby pokládají "výkony poskytované zpravidla za úplatu, pokud nejsou upraveny ustanoveními o volném pohybu zboží, kapitálu a osob").Z rozsudku ESD ve věci Greenwich Film Production proti Société des Auteurs, Compositeurs et Éditeurs (SACEM) a Société des Éditions Labrador (sp. zn. 22/79) přitom vyplývá, že kolektivní správa autorských práv naplňuje znaky služby (jeho bod 11); zároveň se - jak vyplývá z rozsudku ve věci 7/82 Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten (GVL) proti Komisi - nejedná o službu obecného hospodářského zájmu ve smyslu nynějšího čl. 106 odst. 2 SFEU. Je též otázkou, zda v případě, že lze daný vztah chápat jako vztah příjemce a poskytovatele služby, nejde omezení volného pohybu služeb národní úpravou za hranici toho, co je nezbytné pro ochranu duševního vlastnictví, resp. pro ochranu majetkových práv autorských a majetkových práv souvisejících s právem autorským ve smyslu ust. § 95 odst. 1 autorského zákona [k volnému pohybu služeb srov. z nedávné doby rozsudky ESD C-403/08 (Football Association Premier League Ltd and Others v. QC Leisure and Others) a C-429/08 (Karen Murphy v. Media Protection Services Ltd) ze dne 4. 11. 2011].

(22) Stěžovatel ve své ústavní stížnosti dále dovozoval, že česká právní úprava odporuje čl. 14 odrážka 1 a čl. 16 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. 12. 2006 o službách na vnitřním trhu (bod 4).... Klíčovou otázkou přitom bylo to,

zda kolektivní správa autorských práv spadá do oblasti působnosti směrnice. Tato směrnice vymezuje v preambuli v bodech 8-35, které činnosti (oblasti) mají, resp. nemají být zahrnuty do oblasti její působnosti. Bod 8 preambule zároveň stanoví, že ustanovení směrnice týkající se volného pohybu služeb a svobody usazování se použijí pouze tehdy, pokud jsou určité činnosti otevřeny hospodářské soutěži - neměla by se tak dotknout služeb obecného hospodářského zájmu. V uvedených ustanoveních preambule není kolektivní správa autorských práv výslovně zmíněna. Pakliže by kolektivní správa autorských práv do oblasti působnosti směrnice spadala, nelze vyloučit, že ust. § 97 odst. 2 autorského zákona v rozhodné době bylo v rozporu s čl. 16 odst. 1 písm. a) směrnice, podle nějž členské státy nesmějí podmiňovat přístup k činnosti poskytování služeb nebo její výkon na svém území žádnými požadavky, které (...) jsou přímo nebo nepřímo diskriminační na základě státní příslušnosti nebo v případě právnických osob na základě členského státu, v němž jsou usazeny.[dle ust. § 97 odst. 2 autorského zákona ve znění účinném do 18. 5. 2008 mohla být kolektivním správcem pouze právnická osoba se sídlem v České republice, ve které se přímo nebo prostřednictvím třetí osoby sdružují nebo účastní nositelé práv, které při kolektivní správě zastupuje]. Relevantní by mohly být rovněž čl. 16 odst. 2 písm. a) a b) směrnice [podle nichž členské státy nesmějí omezovat volný pohyb služeb v případě poskytovatele usazeného v jiném členském státě stanovením kteréhokoliv z těchto požadavků: a) povinnost poskytovatele být na jejich území usazen; b) povinnost poskytovatele získat od jejich příslušných orgánů povolení, včetně zápisu do rejstříku nebo registrace u profesního subjektu nebo sdružení na jejich území, s výjimkou případů stanovených v této směrnici nebo v jiných nástrojích práva Společenství] a čl. 14 odst. 1 směrnice [podle něhož členské státy nesmějí přístup k činnosti poskytování služeb nebo její výkon na svém území podmiňovat mj. splněním požadavků, které lze považovat za diskriminační (odst. 1), neboť jsou založeny přímo nebo nepřímo na státní příslušnosti nebo v případě společností na umístění jejich sídla, včetně zejména: a) požadavků na státní příslušnost poskytovatele, jeho zaměstnanců, osob s podílem na kapitálu nebo členů řídicích nebo dozorčích orgánů poskytovatele; b) požadavku, aby poskytovatel, jeho zaměstnanci, osoby s podílem na kapitálu nebo členové řídicích nebo dozorčích orgánů poskytovatele měli bydliště na jejich území]. ...

(23) Ústavní soud upozorňuje též na to, že v projednávané věci mohou být dotčena také ustanovení Smlouvy týkajícími se soutěžního práva (zejm. čl. 101 a 102 SFEU), jestliže činnost (jednání) kolektivního správce má dopad na obchod mezi členskými státy a hospodářskou soutěž na vnitřním trhu. Jak ESD uvedl v rozsudku ve věci 385/97 *Tournier*, "společnosti spravující autorská práva sledují legitimní cíl, když usilují o zajištění práv a zájmů svých členů vůči uživatelům reprodukované hudby. Smlouvy uzavírané s uživateli za tímto účelem nemohou být považovány za smlouvy omezující hospodářskou soutěž ve smyslu článku 85 [nyní čl. 101 SFEU], pokud sporná praktika nepřekračuje hranice toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle..." (bod 31). ESD se v tomto rozsudku dotkl také problematiky dominantního postavení správce autorských práv a možnosti jeho zneužití ve smyslu čl. 86 Smlouvy (nyní čl. 102 SFEU). V dané věci bylo možné eventuálně uvažovat o aplikaci čl. 102 SFEU, neboť vedlejší účastník je kolektivním správcem autorských práv autorů zaznamenaných výkonů na území ČR, a tak má v rámci ČR dominantní postavení. ESD pak také ve svém rozhodnutí ze dne 4. 11. 2011 C-403/08 (*Football Association Premier League Ltd and Others v. QC Leisure and Others*) a C-429/08 (*Karen Murphy v. Media Protection Services Ltd*) uvedl, že dohody, které

znovuobnovují rozdělení mezi národními trhy, jsou způsobilé zmařit účel smlouvy, jímž je dosažení integrace trhů skrze ustavení jednotného trhu.....

(25) Vedlejší účastník ve vyjádření k ústavní stížnosti namítal, že ust. § 97 odst. 2 autorského zákona bylo již zrušeno, a to k 18. 5. 2008 novelou autorského zákona č. 168/2008 Sb., kdy byla část textu ve znění "se sídlem v České republice" vypuštěna. K tomu Ústavní soud uvádí následující: přestože bylo v době, kdy měl stěžovatel neoprávněně užívat autorská díla, dané ustanovení zrušeno, do 18. 5. 2008 bylo dané ustanovení účinné, a ani po vypuštění požadavku sídla se nelze domnívat, že by právní úprava nemohla být v rozporu s unijním právem [viz ust. § 97 odst. 1 ve spojení s ust. § 98 odst. 6 písm. c) autorského zákona, podle nichž je kolektivním správcem "ten, kdo získal oprávnění k výkonu kolektivní správy", přičemž Ministerstvo kultury ČR "udělí oprávnění žadateli, jestliže pro výkon téhož práva ve vztahu k těmto předmětu ochrany, a pokud jde o díla, pro výkon téhož práva k těmto druhu díla, nemá oprávnění již jiná osoba"]. I v komentáři k autorskému zákonu je uvedeno, že "není zcela vyloučeno, že stanovení zákonného monopolu na trhu kolektivní správy by mohlo být orgány ES shledáno v rozporu s principy evropského komunitárního práva" (Telec, I., Tůma, P.: Autorský zákon - komentář. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 781). Stanovení zákonného monopolu není navíc v právních rádech ostatních států běžné a na možnost nesouladu s principy práva EU byla Česká republika již ze strany Komise upozorněna (ibid., s. 781). Nelze tudíž přijmout argumentaci, že by takto z vypuštění podmínky sídla nutně vyplývalo odstranění všech možných rozporů české právní úpravy s právem EU....

(26) Shrnutí: nelze jednoznačně vyloučit, že kolektivní správa autorských práv nemůže být považována za službu ve smyslu čl. 56 a násl. SFEU (bod 21) a že činnost kolektivního správce práv nemůže mít dopad na hospodářskou soutěž v rámci Unie ve smyslu čl. 101 a násl. SFEU (bod 23). Ani z relevantních ustanovení směrnice 2006/123/ES přímo nevyplývá, že by nedopadala *ratione materiae* na oblast kolektivní správy autorských práv (bod 22).“ */konec citace, potvrzeno městským soudem).*

Z rozsudku Soudního dvora ve spojených věcech C-403/08 a C-429/08, bod 85 plyne, že „Článek 56 SFEU vyžaduje odstranění jakéhokoli omezení volného pohybu služeb, byť uplatňovaného bez rozdílu jak na tuzemské poskytovatele, tak na poskytovatele z jiných členských států, je-li takové povahy, že může zakazovat činnosti poskytovatele usazeného v jiném členském státě, kde legálně poskytuje obdobné služby, být na překážku těmto činnostem nebo je činit méně atraktivními. Kromě toho volný pohyb služeb svědčí jak poskytovateli, tak příjemci služeb“. Dle bodu 87 a násl. pak mj. právní úprava by neměla znemožňovat přístup k daným službám, a pokud představuje omezení volného pohybu služeb, je nutno důvod omezení objektivně odůvodnit, a to naléhavými důvody obecného zájmu spočívajícími v ochraně duševního vlastnictví (bod 93, a zde odkaz na rozsudek C-222/07 a jeho bod 25; dále bod 94 a zde odkaz na rozsudky ve věci 62/79 a ve spojené věci 55/80 a 57/80). Citovaný rozsudek akcentuje (bod 105-107), že omezení nesmí překračovat meze toho, co je nutné k dosažení cíle ochrany duševního vlastnictví a že (bod 121) cílem vývoje unijního práva je přechod od vnitrostátních trhů k jednotnému trhu produkce a distribuce pořadů. Obecně pak (bod 115) rozdělení trhů a umělé cenové rozdíly, které jsou jeho důsledkem, jsou neslučitelné se základním cílem Smlouvy, jímž je dosažení vnitřního trhu, obdobně/bod 139/.

Obecně tak lze dovodit pravidlo, jímž se členským státům zakazuje aplikovat omezení, která brání volnému (přeshraničnímu) poskytování služeb na vnitřním trhu Evropské unie jejich poskytovateli a přijímání takových služeb příjemcem, ledaže by takové omezení bylo odůvodněno „naléhavým důvodem obecného zájmu“ (např. k zajištění práv, která tvoří předmět dotčeného duševního vlastnictví, viz rovněž bod 106 a 107 označeného rozsudku).

III.

Městský soud v Praze nedospěl k závěru, že je nutné položit Evropskému soudnímu dvoru předběžnou otázku, i když je nesporné, že judikaturou soudního dvora nebyla dosud přímo řešena otázka, zda kolektivní správa práv je službou ve smyslu Směrnice o službách, a nelze ji proto označit za *acte éclairée*. Soud má za to, že z dokumentů vydaných Komisí a z rozhodovací praxe Soudního dvora lze dospět k závěru, zda tato Směrnice je plně aplikovatelná na kolektivní správu autorských práv jako službu a je si vědom z vyjádření členských států ve věci C-351/2012, že názor Komise nesdílí, zdržel se však položení této otázky, neboť není soudem poslední instance a byť položení této otázky není zapovězeno z jeho strany, je k jejímu položení povolán Nejvyšší správní soud /čl. 267 SFEU, rozhodnutí ESD ve věci 6/654 Costa v. ENEL (1964) ECR 585/.

Podle rozhodnutí Ústavního soudu sp.zn. PL.ÚS 12/08, pokud před obecným soudem vyvstane otázka rozporu ustanovení vnitrostátního práva s právem Evropských společenství, obecný soud není oprávněn obracet se na ústavní soud s návrhem na zrušení takového ustanovení pro jeho rozpor s právem Evropských společenství ve smyslu čl. 95 odst. 2 Ústavy a musí místo toho sám rozhodnout o jeho použití na základě judikatury Soudního dvora.

Vzhledem k datu vydání napadeného rozhodnutí a lhůtě pro transpozici Směrnice o službách soud musel posoudit, zda ze strany správních orgánů zde nastala povinnost provést výklad autorského zákona v souladu se Směrnicí o službách a splnění podmínek přímého účinku Směrnice a případné její aplikace přednostně, před úpravou vnitrostátního práva.

Podle rozhodnutí uveřejněného pod č. 1359/2007 Sb. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu všechny orgány členského státu Evropské unie, včetně správních orgánů, mají povinnost vykládat vnitrostátní předpisy v souladu se směrnicemi vydanými orgány Společenství a, v případě nesouladu vnitrostátních předpisů se směrnicí, jsou-li splněny podmínky přímého účinku směrnice, aplikovat směrnici přednostně před odlišnou úpravou vnitrostátními předpisy. Ačkoliv směrnice jsou aktem sekundárního práva a zavazují členské státy, nikoli jednotlivce, Soudní dvůr (např. rozsudek ve věci 41/74, Yvonne van Duyn proti Home office, Recueil s 1337) specifikoval podmínky pro případný přímý účinek směrnice, jimiž jsou: uplynutí transformační lhůty, nenáležitá transpozice směrnice, dostatečná přesnost a bezpodmínečnost pravidla směrnice, aktivní legitimace osoby, jež se bezprostřední aplikovatelnosti dovolává a skutečnost, že bezprostřední aplikací směrnice nedojde k uložení povinnosti jednotlivci. Jak bylo poukázáno již žalobcem, přímý účinek směrnice může být pouze vertikální, tzn. jednotlivec se může dovolat svého práva vůči členskému státu, ale nemůže mu být touto směrnicí uložena povinnost.

Soudu tedy přísluší posoudit zda žalovaným aplikovaná vnitrostátní právní úprava autorského zákona je v souladu se Směrnicí o službách, zda tato směrnice byla řádně transponována. Žalobce, tvrdí, že je poskytovatelem služby kolektivní správy autorských práv, a že tato služba spadá do působnosti Směrnice o službách, žalobce disponuje

oprávněním v jiném členském státě vydaným k této činnosti, a dovolává se účinků čl.16 Směrnice o službách v návaznosti na čl. Smlouvy ES, resp. SFEU o volném pohybu služeb. V případě důvodnosti této žalobní narace je pak konečným adresátem- beneficentem konkrétního práva, jehož vznik směrnice či pravidlo předvídá, popř. bezprostřední aplikace pravidel směrnice může sloužit k ochraně jeho zájmů či právního postavení (*rozsudek ESD ve věci C-87/90, A.Verholen a další proti Sociale Verzekeringsbank Amsterdam, Recuiel s I.-3757*). Městský soud v Praze z uvedených důvodů s ohledem na meritum věci uzavírá, že žalobce má dostatečnou legitimaci dovolávat se přímého účinku Směrnice o službách.

Soud dále v intencích judikatury Nejvyššího správního soudu (sp.zn. 2Afs 98/ 2011, 2Afs 92/2005) a rovněž i Ústavního soudu (rozhodnutí pléna Ústavního soudu č. Pl.ÚS 66/04) upřednostňuje vždy eurokonformní výklad ustanovení zákona a vychází z toho, že unijní právo a judikatura Evropského soudu slouží jako vodítko pro výklad národního práva, a to i v případě, kdy se posuzují skutkové okolnosti, k nimž došlo ještě před vstupem České republiky do Evropské unie, popřípadě i před přímou implementací Směrnice zavazující členské státy k harmonizaci právní úpravy v rámci společného postupu zemí EU. Soud dospěl k závěru, že autorský zákon musí být vykládán v souladu s principy evropské integrace a spolupráce v tom smyslu, že musí být soudem posuzován jeho soulad s články mezinárodní smlouvy (Smlouvy ES, resp. SFEU), a není-li shledán, pak ve smyslu čl. 10 Ústavy ČR, má tato smlouva přednost. Jde-li v případě kolektivní správy autorských práv o službu v působnosti Směrnice o službách, pak je nutno za zavazující pro postup členského státu považovat i pravidla předvídaná touto Směrnicí.

IV.

Soud proto předně posuzoval otázku, zda kolektivní správu autorských práv lze považovat za službu ve smyslu čl. 56 Smlouvy SFEU, popřípadě Směrnice o službách, a dospěl k závěru, že kolektivní správa splňuje základní prvky služby, přitom vycházel z judikatury Evropského soudního dvora, na níž je odkázáno v rozhodnutí Ústavního soudu II. ÚS 1658/11 citovaném shora.

K tomuto závěru lze konečně dospět i ve smyslu čl. 4 odst. 1 Směrnice o službách, který definuje službu jako jakoukoli samostatnou výdělečnou činnost poskytovanou zpravidla za úplatu ve smyslu článku 50 Smlouvy EU, dnes čl. 57 Smlouvy SFEU.

Článek 57 SFEU uvádí následující:

„Za služby se podle Smluv pokládají výkony poskytované zpravidla za úplatu, pokud nejsou upraveny ustanoveními o volném pohybu zboží, kapitálu a osob.

Služby zahrnují zejména:

- a) činnosti průmyslové povahy;
- b) činnosti obchodní povahy;
- c) řemeslné činnosti;
- d) činnosti v oblasti svobodných povolání.“

Jako výkladové vodítko lze užít i návrh směrnice /viz bod I. shora tj. návrh Směrnice Evropského parlamentu a Rady o kolektivní správě autorského práva a práv s tím souvisejících a o udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu/, k níž důvodová zpráva v bodě 3.1 uvádí, že návrh směrnice

„vychází z čl. 50 odst. 2 písm. g) a článků 53 a 62 Smlouvy o fungování Evropské unie, jelikož se jedná o usnadnění volného pohybu služeb. Zavedení klíčových norem v oblasti řízení a transparentnosti kolektivních správců by chránilo zájmy členů a uživatelů, což by usnadnilo a podpořilo přeshraniční poskytování služeb kolektivní správy.“

Preambule návrhu směrnice dále dodává, že

„[k]olektivní správci, kteří se usadí v Unii, **musí jako poskytovatelé služeb splňovat vnitrostátní požadavky podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES** ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu, jejímž účelem je vytvořit právní rámec pro zajištění svobody usazování a volného pohybu služeb mezi členskými státy [odst. 3]. [...]

Kromě toho v souladu se směrnicí 2006/123/ES by kolektivní správci neměli **při poskytování svých správních služeb** přímo ani nepřímě diskriminovat nositele práv na základě jejich státní příslušnosti, místa bydliště nebo místa usazení [odst. 8 *in fine*]. [...]

Svoboda poskytovat a přijímat služby kolektivní správy přes hranice členských států znamená, že si nositelé práv mohou svobodně vybrat kolektivního správce pro správu svých práv [odst. 9].“

Návrh směrnice tak zcela jednoznačně vychází z toho, že kolektivní správa práv je službou ve smyslu Směrnice o službách. Tento názor dále potvrdil i Evropský hospodářský a sociální výbor (dále jen „EHSV“), který ve svém stanovisku k návrhu směrnice /COM/2012) 372 final-2012/0180(COD),2013/C44/18/ konstatoval, že

„[s]ouhlasí s navrženým právním základem (články 50 až 54 SFEU), **jenž se vztahuje ke svobodě usazování a volnému pohybu služeb na vnitřním trhu**. Co se směrnice o službách týče, je třeba zohlednit, že kolektivní správci jsou neziskovými subjekty a vyznačují se specifiky, jež je odlišují od podniků [bod 1.5]. [...]

3.8 Co se týče kolektivních správců, EHSV plně souhlasí s tvrzením, že *„se správa kolektivních práv musí ve všech odvětvích upravit tak, aby členům a uživatelům poskytovala účinné, spolehlivé, transparentní a odpovědné služby“*. Tyto požadavky mají přirozený rámec v Digitální agendě pro Evropu a strategii Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění, sděleních Komise s názvem Jednotný trh práv duševního vlastnictví a Soudržný rámec pro posílení důvěry v jednotný digitální trh elektronického obchodu a on-line služeb a navazují na zelenou knihu o on-line distribuci audiovizuálních děl v Evropské unii.“

Přes celkový souhlas s právním základem návrhu směrnice je však zřejmé, že EHSV není zcela přesvědčen, že by kolektivní správci práv byli typickými poskytovateli služeb. Tuto svou pochybnost vyjádřil dále v bodě 3.11 citovaného stanoviska:

„Navíc *„tento návrh doplňuje směrnici [...] o službách [...], jejímž cílem je vytvořit právní rámec pro zajištění svobody usazování a volného pohybu služeb mezi členskými státy. Směrnice [o službách] se vztahuje na kolektivní správce jako poskytovatele služeb kolektivní správy práv.“* EHSV si klade otázku, zda je správné obdobně uplatňovat směrnici o službách v jejím plném rozsahu na kolektivní správce. Je třeba se podrobněji zabývat specifiky těchto neziskových organizací.“

Ostatně specifický charakter činnosti kolektivních správců zohledňuje i § 97 odst. 3 věta druhá autorského zákona, dle kterého „[k]olektivní správa není podnikáním“.

Koncept kolektivní správy práv coby služby přitom ve své rozhodovací praxi uplatňuje Komise i při vymezování relevantního trhu v případech narušení hospodářské soutěže. Například ve věci CISAC v rozhodnutí Komise ze dne 16.7.2008 uvedla Komise následující:

„Kolektivní správa autorských práv pokrývá různé činnosti, jež odpovídají různým relevantním výrobním trhům a jež jsou všechny ovlivněny vzorovou smlouvou konfederace CISAC:“

- a) poskytování **služeb** správy autorského práva nositelům práva,
- b) poskytování **služeb** správy autorského práva ostatním organizacím KSP,
- c) udělování licencí komerčním uživatelům na veřejné provozování díla prostřednictvím družicového vysílání, kabelového a internetového přenosu.“

Obdobně podrobněji vymezení dotčených trhů ve věci CISAC je uvedeno v rozsudku Soudního dvora ze dne 12.4.2013, str. 2). Soud dospěl k závěru, že kolektivní správa práv je službou, takto je chápána i dle Evropského hospodářského a sociálního výboru (i přes uvedené výhrady) i dle Komise a nezpochybnil tento výklad doposud ani Soudní dvůr. Lze souhlasit s tím, že kolektivní správci nejsou typickými poskytovateli služby, neboť ve smyslu autorského zákona § 97 odst. 3 kolektivní správa není podnikáním a v souladu s ust. § 100 odst. 2 autorského zákona je vykonávána nevýdělečně, jak poukazuje žalovaný, nicméně soud se shoduje s žalobcem, že existuje-li trh dotčených služeb (na vnitřním trhu EU poskytují kolektivní správu práv k předmětům ochrany v zemích EU různé oprávněné organizace) je poskytování služeb na tomto trhu hospodářskou činností a hospodářským protiplněním je pak v případě kolektivní správy práv autora (ev. nositele majetkového práva) servisní poplatek, popř. v případě poskytnutí licence uživateli smluvně dohodnutý tarif. Poskytování služeb za úplatu je považováno za hospodářskou činnost dle čl. 2 Smlouvy o ES, není přitom nezbytně nutné, aby protiplnění za dotčený výkon bylo finančního rázu ani aby bylo poskytnuto příjemci dotčené služby (rozsudek ve věci C-318/05).

Soud z uvedených důvodů nepřisvědčil žalovanému (potažmo osobám na řízení zúčastněným) v jejich názoru, že kolektivní správa autorských práv není ekonomickou aktivitou ve smyslu primárního práva a nemůže jít ani o službu ve smyslu čl. 4 odst. 1 Směrnice o službách.

Ustanovení Smlouvy SFEU o volném pohybu služeb se vztahují na jakoukoli situaci, při níž poskytovatel služby z jednoho členského státu poskytuje službu příjemci z jiného členského státu a to i v případech, kdy nedochází k fyzickému překročení hranic mezi členskými státy poskytovatelem služby nebo jejím příjemcem (rozsudek Soudního dvora ve věci Sacchi; 155-73 Sb.SD /1974/,str. 409). Ustanovení Smlouvy o volném pohybu služeb naopak nejsou použitelná na činnosti, jejichž všechny prvky jsou soustředěny uvnitř jednoho členského státu (rozsudek ve věci Deliege;C51/06 a C191/97).

Působnost Směrnice o službách je však věcně omezena a tato Směrnice se nevztahuje na veškeré možné oblasti služeb, oblasti výslovně vyloučené z působnosti Směrnice o službách stanoví např. čl. 2 odst. 2 této Směrnice; tyto pak podléhají obecným pravidlům primárního práva a relevantní judikatuře Soudního dvora.

V.

Směrnice o službách byla transponována do českého právního řádu ve lhůtě stanovené, a to zákonem č. 222/2009Sb., o volném pohybu služeb. Směrnice o službách i uvedený zákon, stanoví výjimky pro určité oblasti služeb.

Jak bylo shora již předestřeno (viz též bod 2 preambule této Směrnice) cílem je odstranění překážek, které dosud brání rozšířit činnost za hranice členského státu a uvolnit trh služeb, aby se v rámci volného trhu zvedla konkurenceschopnost poskytovatelů z EU a přeshraniční poskytování služeb přispělo k širšímu výběru pro příjemce služeb v lepší kvalitě i za nižší ceny. Cílem je mj. odstranit administrativní zátěž, právní nejistotu spojenou s přeshraniční činností a pod., vytvořit skutečný vnitřní trh. Směřujíc k tomuto cíli Směrnice

o službách v kap. III, čl. 9 až 15, ohledně svobody usazování pro poskytovatele, a v kap. IV., čl. 16 až 18, ohledně volného pohybu služeb, stanoví pravidla pro členské státy, jimž mají zajistit jeho naplnění. Srovnáním ust. čl. 9 bod 1 písm.a),b) a c), čl. 10, mj, bod 3 stran svobody usazování a čl. 16 a násl. stran svobody volného pohybu služeb lze seznat, že v případě nového usazení (v rámci EU) musí být samotná potřeba povolení režimu opodstatněna naléhavým důvodem obecného zájmu a podmínky pro udělení pro nové usazení se nesmějí překrývat s požadavky a kontrolami, které jsou rovnocenné nebo v podstatě srovnatelné, co se týče jejich účelu, kterým již poskytovatel podléhá v jiném členském státě. Volný pohyb služeb pak znamená dle čl. 16 bod 1, že státy respektují právo poskytovatelů poskytovat služby v jiném členském státě, než je stát v němž jsou usazeni, má být zajištěn volný přístup k činnosti a její výkon. Jak se žalobce dovolával, v případě stanovení případných požadavků, platí za a) nepřipustnost diskriminace, za b) nezbytnost požadavků opodstatněná důvody veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti, ochrany veřejného zdraví nebo životního prostředí a za c) přiměřenost. Dle čl. 16 odst. 2 písm.b) členské státy nesmějí omezovat volný pohyb služeb v případě poskytovatele usazeného v jiném členském státě stanovením povinnosti získat od jejich příslušných orgánů povolení, včetně zápisu do rejstříku nebo registrace atp. Rovněž nesmí omezovat volný pohyb služeb omezením dle čl. 19, jde o svobodu nejen poskytovat, ale i přijímat služby příjemcem od poskytovatele i v jiném členském státě než je stát příjemce. Čl. 16 bod 3 pak koresponduje s čl. 10 bod 3; rozhodnutí napadené žalobou by proto nemohlo bez dalšího obstát i kdyby, jak se žalovaný snaží dovodit ve vyjádření k žalobě, šlo ze strany žalobce o povolení kolektivní správy autorských práv „výkonem práva na usazení“.

Směrnice o službách oblasti činností vyloučených z působnosti Směrnice výslovně uvádí v čl. 2, bod 2. a 3.; kolektivní správa autorských práv v tomto výčtu uvedena není (nejde o službu obecného zájmu ne hospodářské povahy dle čl.2,bod 2. písm.a/), soud proto dospěl k závěru, že Směrnice o službách, respektive její principy navazující na zásadu volného pohybu služeb vyjádřenou v primárním právu, jsou na oblast kolektivní správy aplikovatelné.

V čl. 17 Směrnice o službách uvádí další výjimky z volného pohybu služeb a vylučuje aplikaci jinak závazných pravidel uvedených kap. IV., čl. 16 této Směrnice.

Žalobce se žalobou výslovně dovolával čl. 16 Směrnice o službách. Soud shledal za nesporné, že kolektivní správa autorských práv podle doposud zastávaných výkladů, není službou obecného zájmu hospodářské povahy (resp. obecného hospodářského zájmu), která by byla z působnosti čl. 16 Směrnice o službách vyňata, a to ani dle poukazu na čl. 1 bod 2 a 3 ani dle čl. 17 odst. 1 této směrnice. Vyloučení takovýchto služeb obecného hospodářského zájmu reflektuje i česká právní úprava, zákon č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb, v ust. § 3 písm. e), který definuje tuto službu. Ust. § 5 tohoto zákona pak výslovně stanoví, že poskytovatel služby, která není službou obecného zájmu hospodářské povahy, může na území české republiky přeshraničně poskytovat služby v rozsahu a na základě oprávnění státu usazení, pokud jiný právní předpis neupravuje poskytování přeshraničních služeb jinak.

Z působnosti čl. 16 Směrnice o službách jsou přitom vyloučeny služby obecného hospodářského zájmu (čl. 17), přičemž jde mimo jiné především o poštovní služby, služby spojené s distribucí a dodávkami elektřiny, plynu a vody a služby zpracování odpadů.

Preambule směrnice o službách k tomu uvádí, že

„[u]stanovení této směrnice týkající se svobody usazování a volného pohybu služeb by se měla použít pouze tehdy, **jsou-li dotyčné činnosti otevřeny hospodářské soutěži**, aby tato ustanovení členským státům neukládala povinnost liberalizovat **služby obecného hospodářského zájmu**

nebo privatizovat veřejné subjekty, které tyto služby poskytují, nebo zrušit stávající monopoly pro jiné činnosti nebo pro určité distribuční služby.“

Definici, organizaci, způsob financování služeb obecného hospodářského zájmu a zvláštní povinnosti z nich vyplývající však Směrnice o službách ponechává na národních úpravách (čl. 1 odst. 3 věta druhá směrnice o službách).

Tuto vymezující funkci v českém právním řádu plní zákon č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb, který v § 3 písm. e) uvádí, že

„službou obecného zájmu hospodářské povahy **taková služba, která je poskytována univerzálním a trvalým způsobem a jejímuž poskytovateli zvláštní právní akt přiznává zvláštní práva a povinnosti**; takovou službou je zejména poštovní služba, dodávka elektrické energie nebo plynu, provozování letišť nebo přístavů, veřejná doprava, zásobování vodou a odvádění a čištění odpadních vod nebo nakládání s komunálními odpady.“

Důvodová zpráva k zákonu o volném pohybu služeb ze dne 5. 1. 2009 (sněmovní tisk 715/0) pak blíže vymezuje definiční znaky služeb v obecném hospodářském zájmu:

„- **Univerzálnost** služby spočívá ve skutečnosti, že je tato **služba nabízena ve stanovené kvalitě všem koncovým uživatelům na celém území státu za dostupnou cenu**, přičemž dostupnou cenou se rozumí cena zohledňující úroveň spotřebitelských cen a příjmy příjemců služby. Obdobnou definici obsahuje také zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, při definování termínu univerzální služby. Univerzálnost služby je dána především faktem, že **úlohou obecného zájmu hospodářské povahy je zajištění základních potřeb obyvatelstva a společnosti. Proto jsou tyto služby dostupné všem, a to jak svým rozmístěním, tak cenou.** Povinnost poskytovat služby obecného zájmu hospodářské povahy za dostupnou cenu ostatně vyplývá také z judikatury SDES. Typickým pro tyto služby je fakt, že jejich kvalita je regulována výrazněji, než kvalita ostatních služeb.

- **Trvalost** poskytování. Vzhledem k jejich úloze, služby obecného zájmu hospodářské povahy nelze poskytovat nahodile. Jsou poskytovány **trvale a organizovaně**.

- **Úprava poskytování zvláštním právním aktem**, který přiznává poskytovateli zvláštní práva a povinnosti. Tímto právním aktem může být zákon i podzákonný předpis, může však jít i o individuální právní akt, například veřejnoprávní smlouvu. Obsahem tohoto aktu je především určení povinností poskytovatele, vztahu mezi správním orgánem a poskytovatelem služby a stanovení obecného rámce pro její řízení a financování. Z toho vyplývá, že **poskytovatelé těchto služeb mají specifické povinnosti vůči správním orgánům**.“

Kolektivní správa práv v žádném z těchto dokumentů není výslovně zmíněna. Soud proto dovozuje, že úmyslem zákonodárce bylo vyjmout z působnosti směrnice o službách služby k zajištění **základních potřeb obyvatelstva a společnosti**. Nic v důvodové zprávě nenásvědčuje tomu, že by takovou službou měla být i kolektivní správa autorských práv.

Požadavek trvalosti kolektivní správy práv pak sice je možné částečně vysledovat z § 97 odst. 3 věty první autorského zákona, který stanoví, že

„[k]olektivní správa je vykonávána **soustavně**, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost“.

Podání žádosti o oprávnění vykonávat kolektivní správu je zcela dobrovolné a kolektivní správce může podat i žádost o jeho odnětí [§ 99 odst. 1 písm. b) autorského zákona]. Zákon tedy trvalost kolektivní správy práv jako takové negarantuje. *A contrario* je tedy možné uzavřít, že tato podmínka není splněna.

Za naplněný tak lze považovat pouze třetí definiční znak - úpravu poskytování služby zvláštním právním aktem. Tímto aktem je pak již zmíněné oprávnění, které vymezuje obsah a rozsah činnosti kolektivního správce (§ 98 odst. 2 a 3 autorského zákona).

Ustanovení § 3 písm. e) zákona o volném pohybu služeb je proto možné vyložit tak, že kolektivní správa práv není službou obecného zájmu hospodářské povahy, a není vyňata z působnosti Směrnice o službách dle jejího čl. 17 odst. 1.

Soud proto neshledal důvodnou argumentaci žalovaného čl. 17 odst. 1 Směrnice o službách.

Další výjimku z aplikace ust. čl. 16, již se žalovaný/potažmo zúčastněné osoby/ dovolával představuje ust. čl. 17 bod 11 Směrnice o službách. Jak bylo již shora předestřeno, k otázce zda kolektivní správa spadá pod čl. 17 bod 11 Směrnice o službách se vyjádřili i některé státy účastněné procesu ve věci C-351/12 (jehož účastníkem je OSA).

Nastíněnou problematikou se podrobně zabývá Dr. jur. Robert Heine, LL.M (advokát působící v Berlíně) a Dr. jur. Sonja Eisenberg (referentka Spolkového ministerstva pro hospodářství a technologie) v článku „Verwertungsgesellschaften im Binnenmarkt Die kollektive Wahrnehmung von Urheberrechten nach der Dienstleistungsrichtlinie“. Autoři upozorňují, že směrnice o službách v čl. 2 vyjmenovává oblasti vyloučené z její působnosti, kolektivní správu autorských práv však v tomto výčtu neuvádí (poukazují i na odchylné názory). Směrnice o službách má být proto v zásadě na tuto oblast aplikovatelná. Článek 17 Směrnice o službách mimo to vylučuje použitelnost čl. 16 u dalších oblastí. V případě, že posuzovaná problematika spadá pod některou z výjimek uvedených v čl. 17, je třeba opatření členských států nadále posuzovat pouze přímo dle kritérií primárního práva. Dospívají k závěru, že ačkoliv čl. 17 bod 11 zmiňuje autorská práva a příbuzná ochranná práva, autoři článku jsou přesvědčeni o tom, že toto ustanovení s ohledem na okolnosti vzniku směrnice nezahrnuje kolektivní správu autorských práv.

Během legislativního procesu přípravy Směrnice o službách byly navrženy rovněž varianty, které zamýšlely vztáhnout výjimku také na činnost kolektivních správců. Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitele Evropského parlamentu navrhoval doplnit výjimku týkající se autorských práv o „společnosti spravující tato práva“. Obdobně se vyslovil i Výbor pro kulturu a vzdělávání. K vyloučení činnosti kolektivních správců z působnosti směrnice se v prvním čtení připojil i Evropský parlament (bod 29 odůvodnění Postoje Evropského parlamentu přijatého v prvním čtení dne 16.2.2006). V dalším průběhu legislativního procesu však bylo od těchto návrhů upuštěno. Vůlí evropského zákonodárce tedy bylo nezahrnout kolektivní správu autorských práv pod výjimku obsaženou v čl. 17 bodě 11 směrnice o službách. Komise uvedený výklad taktéž výslovně potvrzuje ve své „Příručce k provádění Směrnice o službách“, na str. 40, kde se výslovně uvádí, že tento článek se netýká služeb spojených se správou práv vymezených v tomto článku, jako jsou služby poskytované organizacemi pro kolektivní správu práv nebo patentovými zástupci.

Jiný výklad uvedené výjimky ostatně z jejího doslovného znění dle autorů ani nelze dovodit. Výjimka hovoří pouze o „autorském právu“, nikoliv o uplatňování autorských práv prostřednictvím kolektivních správců. V souladu s judikaturou Soudního dvora je přitom třeba výjimky z působnosti směrnice, která slouží k naplňování svobod zaručených Smlouvami, vykládat úzce. Dá se proto předpokládat, že pokud by Soudní dvůr rozhodoval o dosahu čl. 17 bodu 11 Směrnice o službách, přiklonil by se k tomu, že čl. 16 směrnice o službách je aplikovatelný i na kolektivní správce.

Soud za daného stavu požadavků Směrnice a jejích výjimek si je vědom skutečnosti, že výjimky je nutno vykládat restriktivně, a to zejména v případech, má-li výklad posloužit k naplňování svobod zaručených Smlouvami (viz rozsudky C-251/05 rozh. s.I-6269,bod 23; C-476/01 a pod.). Soud proto neshledal důvodným tvrzení žalovaného, že aplikace čl. 16 Směrnice o službách je vyloučena výjimkami uvedenými v čl. 17 odst. 1 a 11 této Směrnice. Soud dospěl k závěru, že činnost zahraničního poskytovatele služby (poskytovatele usazeného

v jiném členském státě a disponujícího povolením vydaným v jiném členském státě) může členský stát, na jehož území je služba poskytována (přeshraničně) regulovat pouze v souladu s čl. 16 Směrnice o službách.

VI.

Otázku, zda je monopolní postavení kolektivních správců autorských práv dle české právní úpravy v souladu s unijním právem soud posoudil takto:

Jak již bylo shora uvedeno v případě aktuálně vedeného sporu ve věci C-351, oproti některým členským státům Komise shledává monopolní postavení kolektivního správce za neslučitelné s čl. 49 a čl. 56 SFEU, neboť organizace pro kolektivní správu s legálním sídlem v jiném členském státu nemůže rozšířit svoji činnost na Českou republiku, ať již prostřednictvím druhé provozovny nebo poskytnutím služeb. Komise přitom neuznává ani jeden z důvodů, který by takové omezení odůvodnil. K argumentu, že zrušení monopolu může vést k fragmentaci trhu a k následným obtížím pro obchodní uživatele, Komise vyzdvihuje, že v členských státech, které monopol nemají, k žádné fragmentaci nedochází, přičemž identifikace organizace spravující ta práva, která obchodní uživatelé chtějí využívat, lze docílit oslovením jedné z organizací kolektivní správy, která většinou dokáže nasměrovat na tu „správnou“ organizaci. Ve vztahu k ochraně držitelů práv a spotřebitelů Komise opakuje svoji klasickou argumentační linii, dle které by zrušení monopolu mělo vést k zvýšení odměn oprávněných osob (z důvodu přímé správy, tj. bez dvojích administrativních nákladů za dva správce) a k větší nabídce služeb pro spotřebitele.

Podle právní úpravy z pohledu přípustnosti monopolního postavení kolektivních správců práv není rozhodné, zda je jejich činnost službou podléhající Směrnici o službách, či nikoli, neboť tato v čl. 1 odst. 3 výslovně uvádí, že

„směrnice se nezabývá zrušením monopolů na poskytování služeb ani podporami udělovanými členskými státy, které upravují pravidla Společenství týkající se hospodářské soutěže.“

Žalovaným citovaný odst. 8 preambule směrnice o službách navíc dále konstatuje, že cílem této směrnice není ukládat členským státům

„povinnost liberalizovat služby obecného hospodářského zájmu nebo privatizovat veřejné subjekty, které tyto služby poskytují, nebo zrušit stávající monopoly pro jiné činnosti nebo pro určité distribuční služby.“

Tato problematika je tedy upravena v unijních předpisech, které se týkají ochrany hospodářské soutěže (především čl. 101 a čl. 102 SFEU), a je také předmětem řady rozhodnutí Soudního dvora.

Žalovanému/potažmo osobám zúčastněným na řízení/ je nutno přisvědčit, že neexistuje přitom žádné ustanovení evropského práva, které by vylučovalo monopolní postavení kolektivního správce v rámci jednoho státu. Zajímavé je, že Komise při přípravě návrhu směrnice zavrhl řešení v podobě jednotné licence pro celou EU právě s poukazem na to, že tato varianta by vyžadovala přesun práva udělovat licence na jednotnou centrální organizaci, která by měla *de facto* monopolní postavení. Toto řešení by pak mohlo vést k vytváření překážek v hospodářské soutěži, například k tvorbě fixních cen. (*Proposed Directive on collective management of copyright and related rights and multi-territorial licensing – frequently asked questions ze dne 11. 7. 2012, č. MEMO/12/545. URL: [http://europa.eu/rapid/press-release MEMO-12-545_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-545_en.htm).*)

Důvodová zpráva k autorskému zákonu ze dne 15. 11. 1999 (sněmovní tisk č. 443/0) k tomu uvádí:

„Zásadním pravidlem je, aby byl pouze jeden kolektivní správce pro stejnou kategorii práv v každé zemi. Existence dvou či více kolektivních správců ve stejné oblasti může omezit či dokonce vyloučit přednosti kolektivní správy.“

Dle unijního práva je přitom podmínkou existence státem aprobovaného monopolu zásada nediskriminace mezi státními příslušníky členských států, pokud jde o podmínky nákupu a odbytu zboží. V této souvislosti viz čl. 37 odst. 1 (dříve čl. 31) SFEU:

„Členské státy upraví státní monopoly obchodní povahy tak, aby byla **vyloučena jakákoli diskriminace mezi státními příslušníky členských států, pokud jde o podmínky nákupu a odbytu zboží.**

Tento článek se vztahuje na každý subjekt, jehož prostřednictvím členský stát právně nebo fakticky, přímo nebo nepřímo kontroluje, řídí nebo významně ovlivňuje dovoz nebo vývoz mezi členskými státy. **Tato ustanovení platí i pro monopoly, jež stát svěřuje jiným subjektům.**“

Toto ustanovení se však týká **pouze zboží** (nikoli tedy služeb) a je přímým promítnutím zásady zákazu množstevních omezení mezi členskými státy.

Jediným právním nástrojem regulace monopolního chování kolektivních správců je zákaz zneužití dominantního postavení, případně další instituty unijního či vnitrostátního práva na ochranu hospodářské soutěže.

Soudní dvůr již v rozsudku ze dne 13. 7. 1989, *Ministère public v Jean-Louis Tournier*, [395/87](#), Recueil, s. I-2521, řešil otázku, zda reciproční smlouvy uzavírané mezi jednotlivými kolektivními správci nejsou v rozporu s unijním právem, přičemž dospěl k závěru, že samy o sobě hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 SFEU neomezují. Opačná situace může nastat v případě, kdy by tyto smlouvy zakazovaly stranám přímý přístup k repertoáru uživatelům sídlícím v zahraničí (případně jednáním ve shodě za stejným účelem). Zda k tomu skutečně dochází, je pak již otázka pro národní soudy. K jednání ve shodě by pak nedošlo, pokud by poskytování přímých licencí na území členského státu vyžadovalo vlastní organizační struktury a monitorovací systém v tomto státě. Obdobně Soudní dvůr navázal i v rozsudku ze dne 13. 7. 1989, *Lucazeau*, 110/88, 241/88 a 242/88, Recueil, s. I-2811.

Je však otázkou, zda poslední z uvedených závěrů Soudního dvora ob stojí i v oblasti on-line služeb. Z návrhu směrnice lze usuzovat, že Komise tento názor nesdílí, neboť v současné době již není vždy zapotřebí vykonávat fyzickou kontrolu na území členského státu, jak konečně poukazuje i žalobce.

Nejvyšší správní soud se ve vztahu k § 98 odst. 6 písm. c) autorského zákona zakotvujícímu monopol kolektivního správce vyjádřil v rozsudku ze dne 8. 8. 2012, čj. 7 As 68/2012–24, jehož II. právní věta zní:

„II. Existence oprávnění jednoho subjektu ke kolektivní správě určitých autorských práv je na základě § 98 odst. 6 písm. c) [autorského] zákona [...] překážkou udělení oprávnění ke kolektivní správě týchž práv jinému subjektu.“

V citovaném rozhodnutí se však nezaobíral případným rozporem tohoto ustanovení s unijním právem.

Robert Heine a Sonja Eisenberg se ve výše citovaném článku (kap. 1.3) taktéž věnují otázce, do jaké míry je přípustná národní úprava regulující kolektivní správu autorských práv. Při hledání odpovědi autoři nejprve vymezují hranici mezi volným pohybem služeb a

svobodou usazování. Zdůrazňují především, že tzv. *korrespondenční služby* spadají pod svobodu usazení, z čehož vyvozují, že ve většině případů přeshraničního vykonávání kolektivní správy autorských práv budou uplatňována ustanovení upravující volný pohyb služeb (s výjimkou případů, kdy bude mít kolektivní správce v členském státě příjemce současně vytvořenou stálou infrastrukturu). Dovození, že členský stát, na jehož území je služba poskytována, může činnost zahraničního kolektivního správce kontrolovat (resp. regulovat) pouze v souladu s čl. 16 směrnice o službách. Právě v případech, kdy je kolektivní správce usazen v jednom členském státě a následně poskytuje „*korrespondenční služby*“ na území jiných členských států, má Směrnice o službách závažné následky pro aplikovatelnost vnitrostátních ustanovení. Možnost členských států regulovat činnost kolektivních správců se tímto značně omezuje. Vnitrostátní zákony upravující kolektivní správu autorských práv musí splňovat přísné požadavky směrnice o službách. Důsledkem je dle autorů skutečnost, že členské státy nesmí po kolektivních správcích usazených v jiných členských státech vyžadovat získání vnitrostátního povolení. To platí podle autorů dokonce i tehdy, když dotčený kolektivní správce není ve státě svého usazení podroben povinnosti získat povolení, jako je tomu např. ve Velké Británii. Pokud by tedy britský kolektivní správce poskytoval internetovým uživatelům licence s působností na území Německa, nepotřeboval by k tomu získat žádné povolení. Ustanovení § 1 odst. 1 zákona o uplatňování autorských práv a práv příbuzných (*Urheberrechtswahrnehmungsgesetz*; dále jen „UrhWahrnG“) stanovící povinnost získat povolení je v tomto případě neaplikovatelné. Tento požadavek totiž nemůže být ospravedlněn žádným z důvodů obsažených ve Směrnici o službách. Dle autorů nelze aplikovat ani § 13 odst. 2 UrhWahrnG, který kolektivním správcům stanoví povinnost zveřejnit své tarify ve Spolkovém úředním věstníku. Ani tento požadavek však není dle ustanovení Směrnice o službách nijak odůvodnitelný. Závěrem autoři shrnují, že v případech, kdy kolektivní správci poskytují své služby přeshraničně, aniž by byli v daném státě současně usazení, není možné aplikovat ustanovení národních předpisů. Důsledkem je, že kolektivní správci mohou mimo stát svého usazení působit bez jakékoliv regulace. Náprava tohoto nežádoucího stavu je však možná pouze přijetím harmonizačních standardů na evropské úrovni.

Soud se přiklání k názoru Komise a závěrům uvedeným autory shora v tom, že aplikace ustanovení § 98 odst. 6 písm.c) autorského zákona o monopolním postavení organizací pro kolektivní správu autorských práv v daném případě brání volnému pohybu služeb a je v rozporu s požadavkem čl. 16 odst.2 písm.b) Směrnice o službách.

Soud nepřisvědčil žalovanému s odvoláním na ust. čl. 1 odst. 3 Směrnice o službách, dle něhož touto směrnicí není dotčena svoboda členských států stanovit v souladu s právem Společenství, co považují za služby obecného hospodářského zájmu, jak již uvedeno shora. Odůvodňuje-li monopol českých kolektivních správců žalovaný ochranou „obecného zájmu“, popř. „naléhavými důvody obecného zájmu“ (bod 40 preambule Směrnice o službách) a nezbytností požadavku kontroly nad kolektivními správcí autorských práv, kteří zde poskytují své služby, popř. tím (čl. 1 bod 4 Směrnice o službách), že jde o ochranu kulturních hodnot a podporu národního jazyka, ochranu práv příjemců služeb popř. spotřebitelů, resp. efektivností tohoto monopolního modelu správy autorských práv, soud /i z důvodů podrobně uvedených žalobcem v replice/ tyto důvody nesdílí. Členské státy mohou i podle rozsudků Soudního dvora, určovat požadavky např. i veřejného zájmu podle vnitrostátních potřeb, musí však v kontextu práva Společenství, a zejména, má-li odůvodnit odchylku od základní zásady volného pohybu služeb, být pojem „veřejný zájem“ chápán restriktivně, takže jeho dosah nemůže být určován jednostranně každým členským státem bez kontroly ze strany orgánů Společenství. Je možné se dovolávat veřejného pořádku jen v případě skutečné a

dostatečné závažné hrozby, kterou je dotčen základní společenský zájem. Odůvodnění výjimky ze zásady volného pohybu služeb musí být doprovázeno analýzou účelnosti a přiměřenosti omezujícího opatření přijatého státem a skutečnostmi dokládajícími tuto argumentaci (viz rozsudek C-319, bod 50, 51 a tam uvedený odkaz na věc C-503/03). Soud má za to, že obdobně je nutno pohlížet na oprávnění členského státu uplatnit omezující opatření z důvodů obecného zájmu. Existenci monopolu ve veřejném/resp. obecném zájmu soud neshledal.

Soud proto dospěl k závěru, že přímý účinek čl. 56 SFEU, zásadu volného pohybu služeb, je nutno realizovat v intencích pravidel založených čl. 16 Směrnice o službách, kdy jsou členské státy povinny respektovat právo poskytovatelů poskytovat služby v jiném členském státě, než je stát, v němž jsou usazeni. Členský stát má zajistit volný přístup k činnosti poskytování služeb a volný výkon této činnosti na svém území, tento přístup nesmí být podmíněn žádnými požadavky, které nedodržují zásady uvedené v čl. 16 bod 1 písm. a) a b) a c). Podle bodu 2. uvedeného článku pak členské státy nesmějí omezovat volný pohyb služeb v případě poskytovatele usazeného v jiném členském státě stanovením mj. i dle písm. b) povinností poskytovatele získat od jejich příslušných orgánů povolení, včetně zápisu do rejstříku nebo registrace u profesního subjektu s výjimkou případů stanovených v této Směrnici nebo jiných nástrojích práva společenství odchýlně. Pouze ve výjimečných případech (čl. 18) se lze odchýlit od čl. 16 a přijmout opatření týkající se bezpečnosti služby, jde opět o výjimku, kterou je nutno vykládat restriktivně.

V tomto smyslu rovněž česká právní úprava sice s účinností až po 28.12.2009, kterou lze použít podpůrně jako vodítko pro výklad, stanoví, že nesmí být poskytovatel služby omezen na úkor jiného, musí být podmínky přiměřené a nezbytné pro ochranu chráněných zájmů jinými právními předpisy. Pokud jde o přeshraniční poskytování služby poskytovatel služby podle § 5 zákona č. 222/2009Sb., která není službou obecného zájmu hospodářské povahy (§ 3 písm. e) téhož zákona), *může na území České republiky přeshraničně poskytovat službu v rozsahu na základě oprávnění státu usazení, pokud jiný právní předpis neupravuje přeshraniční poskytování služeb jinak. Z ustanovení tohoto obecného předpisu plyne, že je-li poskytovatel služby povinen pro udělení oprávnění k poskytování služby splnit určité požadavky podle jiných právních předpisů, pokládají se tyto požadavky za splněné, pokud poskytovatel služby prokáže, že splnil v jiném členském státě požadavky, které jsou rovnocenné, nebo co do účelu v zásadě srovnatelné s požadavky stanovenými právními předpisy České republiky (§ 6, 7 téhož zákona).* V tomto se odráží požadavek Směrnice o službách na odstranění administrativních překážek směřujících proti volnému pohybu služeb, která vychází ze základního pravidla, že možnost získat přístup k činnosti poskytování služeb by měla podléhat povolení ze strany příslušných orgánů pouze ve výjimečných případech a pouze tam, kde by se následná kontrola činnosti mohla mít účinkem a kde je povolovací režim odůvodněn s ohledem na možná rizika a nebezpečí, která lze předchozí kontrolou- prověřením poskytovatele- vyloučit.

Z uvedeného podle soudu lze dovodit, že poskytovatel služeb kolektivní správy, který je oprávněn poskytovat službu tohoto druhu na základě povolení vydaného v jiném členském státě, kde je usazen, může tuto službu poskytovat bez dalšího i v jiných členských státech, přičemž mezi členskými státy v případě poskytování přeshraničních služeb je založena vzájemná součinnost, pokud jde o výkon dozoru nad poskytovateli služeb usazenými v jiném členském státě, kteří přeshraničně poskytují služby na území České republiky a jsou dozorové orgány oprávněny poskytovat si vzájemnou součinnost, mj. ověřit rozsah oprávnění, rovnocennost požadavků na získání oprávnění a podobně (čl. 29 Směrnice o službách a násl.). Zajištěn je i „výstražný mechanismus“ (čl. 32 Směrnice o službách, § 24 zákona č. 222/2009Sb.), přičemž je rovněž zakotvena vzájemná výměna

informací mezi správními orgány, které vykonávají takovýto dozor, rovněž jako informovanost - jednotná kontaktní místa a pod.

Soud dospěl k závěru, že ust. § 95 a násl. autorského zákona /národní úprava/ upravuje vydávání oprávnění k výkonu kolektivní správy v případech, kdy žadatel hodlá takovouto službu poskytovat a nedisponuje takovýmto oprávněním vůbec (ani vydaným v jiném členském státě) a rozhodne se o ně požádat v České republice. Kolektivní správce, který disponuje rozhodnutím vydaným již v jiném členském státě, může tuto službu nabízet a poskytovat v rozsahu vydaného povolení v jiném členském státě a tuto službu mohou přijímat zájemci z tohoto jiného členského státu, odlišného než je stát usazení poskytovatele služby. Svobodná soutěž mezi kolektivními správci na vnitřním trhu EU je dána tím, že mohou poskytovat služby v rozsahu povolení vydaného v jednom členském státě a nositel práva má volbu, zda bude pro dané území zastoupen přímo organizací kolektivní správy práv pro dané území nebo udělí zmocnění v jiném státě působící organizaci (viz závěry OSA; bod II).

Volný pohyb služeb dle primárního práva je založen na principu odstranění i administrativních překážek v přeshraničním poskytování služeb. Princip poskytování služeb omezený na úroveň národní je v rozporu s uvedeným požadavkem, neboť vyžaduje zvláště v případě monopolů výkonu této správy ve vztahu ke konkrétnímu předmětu práv, pověření jiných národních správců a uzavírání Smluv mezi kolektivními správci v daném státě a osobou zahraniční, která podle práva jiného státu oprávněně vykonává na území takového státu kolektivní správu pro táž práva, nejde tak o přímé poskytování služby nositeli práva a tento nositel práva nemá možnost výběru správce svých práv a přijmout službu od kolektivního správce, který tuto službu poskytuje na základě oprávnění vydaného v jiném členském státě. Uvedený monopol vyjádřený ust. § 98 odst. 6 písm. c) autorského zákona také popírá nejen možnost při výkladu zastávaném žalovaným přeshraničního poskytování služeb jako takových, ale brání i kolektivním správcům se sídlem v jiném z členských států, rozšířit svoji činnost na Českou republiku, neboť i v případě usazení v České republice prostřednictvím, například druhé provozovny, by nemohl takovýto žadatel získat oprávnění k poskytování služby v České republice (a tím i na území jiných členských států, neboť oprávnění již byla vydána jinému subjektu v České republice).

Významným aspektem je i skutečnost, že oprávnění k výkonu kolektivní správy vydaná v České republice kolektivním správcům na tomto území působícím byla vydána vesměs před přistoupením České republiky ke Smlouvě o založení Evropského společenství. Směrnice o službách (čl. 12, v rámci kap. III, svoboda usazení) v případě, je-li vůbec nutno vydat povolení k takové činnosti, a je-li současně důvodně omezen počet možných vydaných povolení, předpokládá regulérní výběrové řízení a udělení povolení na přiměřenou omezenou dobu a zákaz výhod pro stávajícího poskytovatele. Ust. § 97 odst. 2 autorského zákona ve znění do účinnosti novely provedené zákonem č. 168/2008 Sb. legitimovalo k podání žádosti o povolení jen právnickou osobu se sídlem v České republice, představovalo tak omezení účasti v případném výběrovém řízení.

Ust. § 98 odst. 3 písm. 6) autorského zákona je tak neslučitelné s právem EU, neboť brání kolektivním správcům se sídlem v jiném z členských států rozšířit svoji činnost na Českou republiku, ať již prostřednictvím druhé provozovny nebo na základě přeshraničního poskytování služeb.

Městský soud v Praze z uvedených důvodů podle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil žalobou napadené rozhodnutí ministra kultury i rozhodnutí orgánu I. stupně, které trpí toutéž nezákonností a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Podle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. soud přiznal úspěšnému žalobci náhradu účelně vynaložených nákladů řízení. Tyto náklady tvoří: (1) soudní poplatek ve výši 2.000,-Kč a (2) náhrada nákladů vynaložených žalobcem za překlady písemných podání žalobce z angličtiny do českého jazyka a překlady písemných vyjádření žalovaného a osob na řízení zúčastněných z češtiny do angličtiny (dle rozpisu žalobce na čl. 323-324 soudního spisu) celkem za 86 stran překladu podle ust. § 17 vyhlášky č. 37/1967Sb., pol. 3, ve výši 30 100,-Kč (kdy přiznal za překlad 1 strany textu částku 350,-Kč,-, přitom vzal v úvahu náročnost po stránce odborné; § 22 odst. 2 písm.a) téže vyhlášky). Soud přiznal žalobci náhradu těchto nákladů ve výši, která odpovídá odměně, kterou by soud přiznal v případě uložení provedení těchto překladů tlumočnickovi soudem. Celkem tak náhrada přiznaná v české měně činí 32.100,-Kč.

Za přiměřeného užití ust. § 155 odst. 2 písm.b)o.s. ř. ve spojení s ust. § 64 s.ř.s. soud žalobci dále přiznal náhradu (3) cestovních výdajů a nákladů spojených s ubytováním žalobce v Praze v souvislosti s jednáním nařízeným na den 9.4.2013 a den 14.5.2013 v cizí měně ve výši celkem 1.537,64CHF.

Soud nepřiznal žalobci náhradu nákladů řízení, kterou představují faktury od p. Věry Stránské za právní pomoc. Žalobce nebyl touto osobou jako advokátem v průběhu řízení na základě jí udělené plné moci zastoupen. Žalobcem byla tato osoba označena, vedle uvedení nové adresy žalobce, toliko jako osoba, na jejíž adresu žádá žalobce doručit listiny rovněž (č.l. 207 soudního spisu) resp. zmocněnec pro doručování v zájmu hospodárnosti a rychlosti řízení a odstranění obtíží při doručování do ciziny (např. zasílání překladů protokolů z jednání). Podle ust. § 137 o.s.ř. ve spojení s ust. § 64 s.ř.s. není takovýto výdaj součástí hotových výdajů účastníka řízení (těmi je např. jízdné, stravné, nocležné), odměna za zastupování patří k nákladům řízení jen, je-li advokát zástupcem účastníka v rozsahu svého oprávnění stanoveného zvláštními předpisy.

Stran práva žalobce na přiznání náhrady nákladů řízení, kdy jde o právnickou osobu se sídlem v jiném členském státě, a nikoli o společnost se sídlem v České republice založenou podle českých právních předpisů, soud postupoval a contrario závěrů rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR vyslovených v rozhodnutí sp.zn. 22Co 1241/2005.

Podle ust. § 60 odst. s.ř.s. soud rozhodl o náhradě nákladů řízení osob na řízení zúčastněných, když žádné z nich soud neuložil žádnou povinnost v souvislosti s tímto řízením.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 14. května 2013

Mgr. Jana Brothánková, v.r.
předsedkyně senátu